

PANGANDUS

Danske kaotab õiguse Eestis tegutseda

"Saadame külalise koju. Olen uhke selle otsuse üle," ütles
finantsinspektsiooni juht **Kilvar Kessler**. ▶ 4-7, 17

Ärip30v

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 20. veebruar 2019 nr 35 (6101) 3,90 eurot

Tulge kõik!

Võtame rõõmuga vastu kõik kodupangatuks jäänud kliendid.
Sabade vältimiseks liitu coopbank.ee

coop | Pank

Enne lepingu sõlmimist soovitame tutvuda finantsteenuse
tingimustega ning vajadusel pidada nõu spetsialistiga.

VINTERBIL

Mis rootslasele *vinterbil*, see eestlasele talveauto.

Nüüd saad Info-Autost nelikveolise Volvo XC90 erihinna ja küllusliku talvise varustusega, et võiksid külmmimat aastaaega nautida nagu ehtne põhjamaalane.

Tee oma elu veelgi mugavamaks - saada telefonist Volvo On Call nutiäpiga valitud sõidusihtpunkt oma Volvo navigatsioonisüsteemi, ajasta salongisoojendus ning külmal talvapäeval sooja autosse istudes oled kohe sõiduks valmis. Nii jõuad oma Volvoga mõnusalt ja turvaliselt kohale ka läbi käreidaima pakase.

NÜÜD ERIPAKKUMISEL:

VOLVO XC90 INSCRIPTION D5 AWD **59 990 €**

VOLVO XC90 INSCRIPTION T5 AWD **59 990 €**

VINTERBIL VALI VEEBIST
VOLVOCARS.INFOAUTO.EE

Pakkumine kehtib kuni 31.03.2019 või kuni autode lõppemiseni. Topeltpakumised ei summeeru. Pildid on illustratiivsed. CO₂ heide: 201-238 g/km; keskmine kütusekulu: 7,7-10,5 l/100 km.

Info-Auto

TALLINN Järve Pärnu mnt 232 tel 671 0020 infoauto@infoauto.ee
TARTU Turu 27 tel 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt 89a tel 447 2777 parnu@infoauto.ee

volvocars.infoauto.ee
facebook.com/infoautovolvo

INVESTEERING

Arendaja panustab miljoneid äriparki

Tööstuskinnisvara arendaja Harju KEK hakkab 65 miljoni euro eest ehitama Tallinna ringtee äärde äriparki. "Ma tõmbaksin paralleeli näiteks Ülemistega," ütles Harju KEKi müügi- ja turundusjuht **Lauri Vileberg**. ▶ 10-11

PANKROT

Muusikafestivalil suur võlg ja tühi konto

Kohtuniku eilse küsimuse peale, kas keegi sooviks Weekend Festival Balticu esindajad kohtus, et ei soovi. Festival korraldaja taotleb rahaliste raskuste tõttu pankrotti. ▶ 2

INVESTOR

Jälle soe suvi tulemustes süüdi

Leedu reisikorraldusfirma Novaturase puhaskasum kahanes aastaga 34 protsenti. Ettevõtte toob põhjustena esile, et ebatavaliselt kuum ja kuiva suve tõttu langes kõigis kolmes Balti riigis huvi välisreiside vastu. ▶ 18-19

PÄEVA TEGIJA

Teadlased protestivad sotsiaalmeedias

Täna sel teaduse toetuspäeval nõuavad teadlased ja teaduse sõbrad sotsiaalmeedia meeleavaldustega suuremat ja õiglasemat teaduse rahastamist, akadeemiliste töötajate palgatõusu ja 56päevase põhipuhkuse säilitamist. Osalejad postitavad sotsiaalmeediasse grupi- või individuaalselt koos nõudmisi toetavate plakatiga. Akadeemiliste Ametiühingute Nõukogu esimees **Triin Roosalu** on öelnud, et teaduse rahastamine on üks valusamaid küsimusi, milles tahetakse aidata valitsusel ja riigikogul kiiremini otsusteni jõuda. Kampanias osalevad suuremate ülikoolide ametiühingud jt teadlaste organisatsioonid.

Ärip30v

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 20. veebruar 2019
nr 35 (6101) **3,90 eurot**

EUR/USD
1,133 ▲

USD/EUR
0,882 ▼

EUR/SEK
10,570 ▲

EUR/RUB
74,921 ▲

Nord Pool
42,51 ▼

Euribor
-0,232

PANGANDUS

Paki asjad kokku

Finantsinspektsioon tegi rahapesuskandaali sattunud Danske Eesti harule ettekirjutuse, mille kohaselt peab Taani finantshiiu esindus Eestist lahkuma järgmise kaheksa kuu jooksul. ▶ 4-7, 17

FOTO: ANDRAS KRALLA

TÄNA ÄRIPÄEVA RAADIOS

Turistid kipuvad
meid hülgamma

7.00-10.00 "Hommikuprogramm". Külal on EASi turismiarenduskeskuse juht Margus Sameli, kellega räägime, kuidas Eesti ettevõtjad saaksid turistide teenindamisest rohkem teenida. Teine külaline on reklaamiagentuuri Taevas Ogilvy juht Rein Iida, kes tutvustab Eesti reklaamitööstuse hetkeseisu.

11.00-12.00 "Triniti eetris". Saates räägitakse Rail Baltica projektiga kaasnevatest äri võimalustest.

13.00-14.00 "Ärikliendid roolis". Eelmisel nädalal saabusid Eestisse esimesed LNG-veo-
kid, mille tellija oli Alexela Oil. Mis plaanid ettevõtte nende autodega on, räägib Alexela Oili juhatuse liige Alan Vaht

15.00-16.00 "Teabevara tund". Räägime välisvõrbamisest ja sellega seotud probleemidest ehitussektori näitel.

► Äripäeva raadiot saab kuulata Tallinnas ja Harjumaal sagedusel **92,4 MHz** ning igal pool mujal Äripäeva veebi kaudu.

Häid majandusmõtteid
hoiab liinil Tallink!

▲ Weekendi festivali korraldajafirma juht John Rugemalira (vasakul) kaitsijaga eile Harju maakohus. FOTO: ANDRAS KRALLA

PANKROT

Weekend kohtu
ees: üle 2,5 miljoni
kohustusi ja tühi konto

Weekendi festivali korraldajafirmal on kogunenud üle 2,5 miljoni euro kohustusi, varasid on aga ettevõttel 4000 eurot. Ettevõtte kaks pangakontot on tühjad.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

suurus on üle 18 000 euro. Kokku on ettevõttel kohustusi üle 2 miljoni euro.

Ettevõtte pea varatu

Ajutise pankrotihalduri Martin Krupi hinnangul on ettevõttel käegakatsutavaid varasid selle kõrval vaid 4000 eurot. Ka ettevõtte kaks pangakontot on tühjad.

Ülejäänud vara koosneb nõuetest peamiselt teiste riikide ettevõtete vastu, kellelt raha saamise kindlust ei ole. Võib juhtuda, et ettevõtte saab siiski kätte ka toetuse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest (EAS). Krupp ütles, et EAS ei ole toetuse maksimise kohta kindlat "ei-d" öelnud, kuid EAS ei ole ka kindel, kas nad peaksid võlgnikule toetuse tasuma. Kaks nädalat tagasi pidas EAS Krupi sõnul maksimist veel tõenäoliselt.

Krupp hindas, et Weekend Festival Balticul ei ole võimalik tegevust jätkata, sest see eeldaks väga suure raha kaasamist. Samuti on tema sõnul selge, et võlgnik on maksejõuetu. Kohtuniku küsimuse peale, kas keegi sooviks festivali investeerida, ütles Weekend Festival Balticu esindaja, et ei ole.

Detsembris kirjutas Äripäev, et Weekend Festival Balticu pakkus võlausaldajatele, et maksavad võlast 25% osamaksetena.

PANE TÄHELE
Suurimad võlausaldajad

eurodes

AS Telinekatala	116 521,60
Eventech OÜ	65 440,60
Pernod Ricard Estonia OÜ	59 438,64
Wknd Festival OY	51 528,54
A. Le Coq AS	46 515,09
OÜ Kemmerling	39 278,58
Playpass NV	25 427,81
1/2 Mind OÜ	25 000
Tridens AS	16 606,63

Korraldajafirma kaitsjad ütlesid kohtus, et selle kompromissi abil oleksid nad saanud korraldada tänava festivali Tallinnas, kuid enam seda võimalik teha ei ole. Lisaks püüti finantseeringut leida ka mujalt.

Krupp märkis tagasivõitmise võimaluste kohta, et on tehtud tagasimakseid võlgniku juhatuse liikmega seotud äriühingutele ning võib olla, et ühte võlausaldajat on teistele eelistatud.

Arutati ka selle üle, et Weekend Festival Balticu andis pankrotiavalduse sisse liiga hilja. Weekend Festival Baltic sellega ei nõustunud.

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötus

kaubaalused.com

Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

E.L.E. Rikaar OÜ
pakub raamatupidamist
KÕIGILE
(OÜ, MTÜ, SA, FIE, AS)

Võta ühendust:
info@rikaar.eu
www.rikaar.eu

645 4165 5649 4429

**MEIE
TEAME
KUIDAS**

**korrektne
pakendiaruanne**

www.arukasaruandlus.ee

MEESKONNATÖÖ SEIKLUSED JA KOOLITUSED

www.360.ee

RENAULT
PRO+

Vaheta oma kasutatud kaubik
uue Renault' vastu!

Renault KANGOO EXPRESS
Pack Clim L1
1,5 dCi 75 hj
Soodushind

12 490€

Keskmine kütusekulu
4,9 l/100 km
CO₂ emissioon 129 g/km

Renault TRAFIC
Pack Clim 2,7t L1H1
1,6 dCi 95 hj
Soodushind

17 990€

Keskmine kütusekulu
6,5 l/100 km
CO₂ emissioon 170 g/km

Renault MASTER
Pack Clim 3,5t L3H2
2,3 dCi 130hj
Soodushind

22 990€

Keskmine kütusekulu
8,2 l/100km
CO₂ emissioon 212g/km.

Tehasegarantii pikendamise võimalus kuni 5 aastat / 200 000 km. Lai valik autosid kohapeal laos. Pakkumine kehtib kuni kaupa jätkub. Hinnad sisaldavad käibemaksu.
Pilt on illustratiivne. Renault' tarbesõidukid - Euroopas enimmüüdud aastast 1998.

Renault soovitab elf

abcmotors.ee

Abc Motors

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt. 105, tel: 674 7700;
PÄRNU: Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300;
VILJANDI: Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, tel: 433 0987;
HAAPSALU: Tradilo OÜ - Tallinna mnt. 73, tel: 473 1383;
RAKVERE: Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 7, tel: 329 5560;

► Danske Bank massiivselt ei teatanud rahapesu andmebüroole kahtlastest tehingutest õigel ajal, vaid tegi seda aastaid hiljem. See on aktsepteerimatu, ütles finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler.

FOTO: LIIS TREIMANN

PANGANDUS

Agoonia lõpp

Finantsinspektsioon keelas Eestis tegutsemise Taani suurpangal Danske Bank, mis eiras Eestis rahapesu-vastaseid reegleid ja lubas siitkaudu liigutada mitmesaja miljardi euro ulatuses kahtlase päritoluga raha.

MARGE VÄIKENURM,
KASPAR ALLIK,
KRISTEL HÄRMA
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

“Agoonia lõpeb,” ütles Danske Eesti haru üks endine töötaja. Anonüümsust palunud Danske endine töötaja rääkis Äripäevale, et ta on ekskolleegidega suheldes aru saanud, et töö Tallinnas asuvas kontoris sisuliselt seisab. “Inimesed lihtsalt istuvad,” ütles ta.

Uut tööd on tema arvates aga kõigil Danske varasematel töötajatel raske leida, ka nendel, kes pole välispanganduses töötanud. Danske Eesti harus töötab 238 inimest. Taanlastele tähendab filiaali sulgemine

panga ekstöötaja hinnangul kergendust – pääsemist tüütust ja probleemsest Balti harust, millele on lihtne süüd veeretada.

“Liiga vähe ja liiga hilja,” ütles Danske rahapesu uurimist tagant ajanud investor Bill Browder. “Tõeline probleem on Taani juhid.”

Vaikus enne pressikonverentsi

Uudis Danske Eesti haru tegevuse keelamisest jõudis avalikkuse ette eile lõuna ajal, pressikonverentsi täpsema infoga andis finantsinspektsioon kell 14. Enne finantsinspektsiooni pressikonverentsi oli Danske Eesti Tallinna pangakontori haudvaikes fuajees mõni üksik klient, kes teenindamist ootas. Üks neist kehitas panga sulgemise info peale õlgu ja ütles, et temal on

veel kolm aastat Danske Bankile pangalaenu maksta. Küsimuse peale, mis tema pangalaenu edasi saab, vastas ta, et ei tea. “Aga kas Teie teate?” küsis ta ajakirjanikult vastu.

Pressikonverentsil ütles finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler, et panga tegevuse lõpetamine ei tähenda, et pank võiks laenulepinguid lihtsalt üles öelda ja raha tagasi nõuda. Danske Bank peab alates eilsest 20 päeva jooksul esitama finantsinspektsioonile tegevuskava filiaali sulgemiseks Eestis.

Finantsinspektsioon märkis, et jälgib filiaali likvideerimise protsessi väga tähelepanelikult. Näiteks selleks, et klientide huvid oleksid kaitstud, otsustas inspektsioon tagada pangale seatud kohustused sunnirahaga. “Ettekirjutuse rikkumise korral tuleb pangal tasuda 100 000 eurot päevas iga rikkumise eest kuni täitmiseni, kuid mitte kokku rohkem kui 10 protsenti kogu Danske Banki aastasest netokäibest,” märkis Kessler.

Danske, mine ära!

Finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler rääkis pressikonverentsil, et Danske Bank rikkus Eestis tegutsedes aastaid rahapesu tõkestamise vastaseid regulatsioone, lastes kõrge rahapesuriskiga klientidel teha panga vahendusel kahtlasi tehinguid. “Lisaks eksitas Danske Bank Eesti riigiasutusi, esitades neile puudulikku teavet ning seeläbi tegelikult takistas tegevust.”

Tema sõnul on Danske Eestis külalisena ebaviisakalt käitunud. “Tegemist on etteheitega pangale, ja see etteheide on saanud et-

tekirjutuse vormi: mine ära,” ütles ta. Danske Banki rikkumiste tegelik ulatus selgus tema sõnul 2018. aasta sügisel Danske Banki tellitud põhjalikest siseuurimise raportitest, mille pank koostas avalikkuse survele.

Finantsinspektsiooni juhatuse esimehe Kilvar Kessleri sõnul tuleb Danske Banki aastatepikkusele olulistele rikkumistele ning Eesti finantskeskkonna usaldusväärsuse lammutamisele anda üheselt hukkamõiste hinnang, mida vaid teatud määral leevendab panga poolt oma rikkumiste tunnistamine, kuigi ka see sai alguse avalikkuse survest.

Kessler ütles, et ta ei tahaks anda Taani kolleegidele soovitusi ja näpunäiteid, aga lugeses asjaolusid, vaadeldes kogu Danske ümber toimunut kogumis, siis on finantsinspektsioonil mulje, et päritolujärelevalve on kohelnud seda panka siidkinnastes. “Las nad teevad oma otsused ise. Meie teeme siin oma otsused, Taani ühiskond las teeb oma otsused ise,” ütles ta.

Lätis, Leedu ja Venemaal on kõik

Pärast finantsinspektsiooni otsuse avalikustamist teatas Danske Bank börsile, et lõpetab tegevuse kõigis Baltimaades ja ka Venemaal.

Danske interim-juhi Jesper Nielsen sõnul on finantsinspektsiooni otsus mõistev. “Meil on kahju lahkuda sellistel asjaoludel ja lõpetame tegevuse, nagu Eesti finantsinspektsioon seda soovib,” ütles Nielsen. Tema sõnul keskendub Danske nüüd põhitarule Skandinaavia riikides, kusjuures selline suund võeti tema sõnul juba aastate eest.

Kilvar Kessler: olen uhke!

Finantsinspektsiooni juhi Kilvar Kessleri hinnangul ei tulnud panga lahkuma sundimine liiga hilja ja ta on selle üle uhke. “Saadame külalise koju. Olen uhke selle otsuse üle,” sõnas Kessler intervjuus Äripäevale. Saatuslikuks said Danske pangale siseuurimiste raportid, kus selgusid uued faktid, mis finantsinspektsioonis punase tule põlema panid.

Miks te Danske väljaviskamisega nii hiljaks jäite? Kes ütleb, et me hiljaks jäime? Aga tõsisemalt öeldes aastal 2014 teglesime Danske Banki Eesti filiaaliga Eestis. Vaatasime tolles infoväljas, mis siin filiaalis toimub ja tegime järeldused. 2015. aastal ta meie ettekirjutuse tõttu lõpetas mitteresidentide äri. Aastal 2018 sündis panga tehtud analüüs meedia survele, pank ise ei oleks tahtnud seda teha. Panga analüüsist avaldatud kokkuvõtte oli üheks aluseks meie enda tegevusele, praegusele otsusele.

Kas siit saab välja lugeda, et raportitest selgus fakte, millest pank teatas liiga hilja? Absoluutselt. Seaduse järgi on pangal kohustus teatada kahtlasest tehingust. Pank massiivselt ei teatanud rahapesu andmehüroole sellistest tehingutest õigel ajal, vaid tegi seda aastaid hiljem. See on aktsepteerimatu. Kui riigiasutus ei ole saanud infot, siis on keegi rikkunud kohustust, isegi kui hiljem seda täita võidakse.

Kas finantsinspektsioon oleks saanud teha juba varem midagi paremini? Mõtlen aega enne teid, kui tulite seda 2014. aastal juhtima. Mõtlen küsimus. Alati võib mõelda ennast ajas tagasi. Praeguses infoväljas kaaluda, kas oleks võinud midagi teisi teha ... Loomulikult oleks ka toona saanud mingeid asju teha teisiti. Kas selleks oli piisa-

valt informatsiooni või ressursse, on minul hästi raske hinnata.

Endine juht Raul Malmstein oli liiga leebe või oli seal mõni muu põhjus? Ma ei oska vastata, kas liiga leebe, mitte leebe või mingi muu põhjus. Küll aga oskan vastata sellele, kas aastast 2014 on Eestis rahapesu tõkestamine kuidagi aktuaalsemaks muutunud, kas või seetõttu, et rahvusvaheline keskkond on teistsuguseks muutunud.

Investor Bill Browder ütles, et too little, too late. Olete nõus? Ma ei oska ennast panna Bill Browderi sussidesse. Igal inimesel on õigus, võimalus ja vabadus avaldada, mida heaks arvab. Mina tean, mida praegu tegime. Otsuse, millega saadame külalise koju. Ma olen uhke selle otsuse üle.

Kas sulgemine tuli kiiremini ka selle tõttu, et olete Taani finantsinspektsiooniga tülis? Ma ei julgeks kvalifitseerida, kas tülis või mitte. Arvan, et meil on olnud erinevad vaated sellele, kes mida tegema peaks või võiks teha.

Mida te Taani finantsinspektsiooni asemel teeksite? Seda ma ei tea, seda peab Taani finantsjärelevalvelt küsima. Hea kommunikatsioon ja ausus on alati võtmed erinevate situatsioonide käsitlemisel.

Kas Eestis ähvardab veel mõnda panka sulgemine? Seda on hästi vara öelda. Kõigepealt kogume informatsiooni, arutame pankadega asju.

Kas see oli jah? Ei olnud jah, lihtsalt kirjeldan, milline protsess meil on. Selleks, et teile jah või ei saaksin öelda, tähendab, et olen hiromant. Kuna ma ei ole hiromant, siis ei saa ma sellele küsimusele vastata. Võin kirjeldada protsessi. Finantsinspektsioon kogub informatsiooni, on pangaga dialoogis ja kui pank

KOLM ETTEPANEKUT Finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler esitas pressikonverentsil kolm ettepanekut riigile, kuidas Eestis edaspidi saaks Danske-sarnaseid juhtumeid vältida.

1. “Oleme juba 15 aastat rääkinud, et madal rahalised karistused ei toimi finantssektoris. 32 000 eurot trahvi on kommiraha.”
2. “Eestis on liiale minud karistusõigusega, millega püütakse iga väiksemat probleemi lahendada. See on kallid, aeganõudev. Paneme ette käsitleda selliseid rikkumisi haldusmenetlusega, mis ei ole karistusõiguslik meede – see võimaldab kiiremat, lihtsamat tegutsemist. Inimene tänaval vajab kaitset, suurend pangad saavad ise hakkama.”
3. “Vilepuhujatele tuleb tagada immuniitet. Vilepuhuja peab saama indu koostööks ja kaitset riigilt.”

nii-öelda toru ei võta, siis astutakse järgmine samm. Kuni selleni välja, et võetakse tegevusluba ära. Ma ei välista, et seda võib juhtuda ka edaspidi. Loodan, et seda ei sünni.

Meie teada on Danske Banki juhid käinud finantsinspektsioonis kohtumas. Millised need kohtumised on olnud? Emotsionaalsed? Eks erinevad kohtumised on olnud ...

Kui rääkida sulgemisest. Noh, kas või ärakuulamise raames inimestega suheldakse, olgu see kirja teel või suuliselt. Ei saa välistada, et sellega on emotsioonid seotud. Kuidagi panna mingile skaalale, kas need on emotsionaalsemad kui mõned teised kohtumised, on raske hinnata.

Kümne palli skaalal olid kohtumised ... (Puhkeb naerma) Ei oska vastata. Ei tea.

”Selleks, et teile jah või ei saaksin öelda, tähendab, et olen hiromant. Kuna ma ei ole hiromant, siis ei saa ma sellele küsimusele vastata.

Kilvar Kessler vastamas küsimusele, kas veel mõnda Eesti panka ähvardab sulgemine

47,8 protsenti on eelmise aasta algusest oma väärtust kaotanud Danske Banki aktsia.

Programm nimega Orto

Kilvar Kessler ütles, et finantsinspektsiooni viib ellu programmi, mille eesmärk on teha Eesti pangad rahapesuvabaks.

Kessler nentis, et rahapesuskandaal on jätnud jälje Eesti mainele. “See on meid suunanud rakendama programmi, mida nimetame Ortoks. Programmi raames kohtume iga Eestis tegutseva krediitdiasutusega eraldi,” rääkis ta ja täpsustas, et teemadeks on, millised on rahapesu riskid pangas, millised on kliendid ja miks just sellised.

“Need on olnud viljakad vestlused. Võib öelda, et pilt on võrreldes minevikuga parem. Osal on riske, siin ei maksa keerutada, aga suuremal osal Eesti pangandussektorist need ei ole võrreldavad minevikuga. [...] Alustame pehmelt. Kui ei ole adekvaatset reaktsiooni, jõuame lõpuks selleni, et saadame pingile puhkama.”

HIGH COURT OF JUSTICE, BUSINESS AND PROPERTY COURTS OF ENGLAND AND WALES, INSOLVENCY AND COMPANIES LIST (ChD)		nr CR-2018-009151
SEOSSES ETTEVÕTTEGA ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE PLC		- ja -
SEOSSES ETTEVÕTTEGA THE MARINE INSURANCE COMPANY LIMITED		- ja -
SEOSSES ETTEVÕTTEGA MERCANTILE INDEMNITY COMPANY LIMITED		- ja -
SEOSSES ÕIGUSAKTIGA THE FINANCIAL SERVICES AND MARKETS ACT 2000		
Käesolevaga tehakse teatavaks, et 17. jaanuaril 2019 esitasid eelmainitud ettevõtted Royal & Sun Alliance Insurance plc (edaspidi: RSAI) ja The Marine Insurance Company Limited (edaspidi: MIC) (edaspidi ühiselt: üleandjad) ning Mercantile Indemnity Company Limited (edaspidi: ülevõtja) Ühendkuningriigi 2000. aasta finantsteenuste ja -turgude seaduse (<i>Financial Services and Markets Act 2000</i>) (edaspidi: akt) jao 107 alusel Inglismaa ja Walesi kõrgema astme kohtule (<i>High Court of Justice of England and Wales</i>) avalduse seoses kohtumäärustega:		
(1) vastavalt akti jaole 111, taotledes heakskiitu kavale (edaspidi: kava), et:		
(a) ülevõtjale üle anda üleandjate teatud otsekindlustus- ja edasikindlustustegevus, nimelt Ühendkuningriigis asuv kommertslik kahjukindlustustegevus;		
(b) taotledes kava rakendamiseks akti jao 112 lisasätete rakendamist.		
Järgmised dokumendid muudetakse tasuta kättesaadavaks igale, kes laadib need alla veebisaidilt (www.rsagroup.com/RSATransfers) või taotleb nende eksemplare, kirjutades kas e-posti aadressile RSATransfers@equiniti.com või postiaadressile RSA Insurance Group, 20 Fenchurch Street, London EC3M 3AU, Ühendkuningriik (Attention: Jonathan Colson) või helistades kava tugitelefoni +44 121 415 0966 teile sobival ajal, kuid enne kava kinnitava määrise väljastamist:		
– kava dokumendi eksemplar;		
– vastavalt akti jaole 109 sõltumatu eksperti poolt koostatud kava tingimuste aruanne;		
– teabematerjalide pakett, mis sisaldab kava tingimusi sätestavat teatist ja sõltumatu eksperti aruande kokkuvõtet.		
Igakuks, kellel tekib küsimusi plaanitud kava kohta või kes soovib lisateavet, peaks meiega mõnel eelmainitud viisil ühendust võtma.		
Üleantava tegevuse konkreetne olemus on ettevõtete RSAI ja MIC korral erinev, kuid mõlemal juhul on tegu nende vastava kommertsliku kahjukindlustustegevusega.		
Kava kohaselt annab RSAI ülevõtjale üle teatud kommertslikud kahjukindlustuspoliisid, mis hõlmavad vastutuskindlustuskaitset ja mis väljastati: (i) kas RSAI poolt või nimel enne 2006. aastat või (ii) mõne muu kindlustaja poolt või nimel enne 2006. aastat ja anti üle ettevõttele RSAI enne 7. veebruari 2017. Poliisid, mis seonduvad ainult merd või mootoreid puudutavate kohustustega või mis vormistati kirjalikult filiaalis või esinduses, mis on registreeritud või asub väljaspool Ühendkuningriiki – ja mõned muud konkreetselt välja jäetud poliisid –, ei kuulu kava kohaldamisalasse.		
Kava kohaselt annab MIC ülevõtjale üle järgmised teatud kommertslikud kahjukindlustuspoliisid, mis väljastati: (i) kas ettevõtte MIC poolt või nimel või (ii) mõne muu kindlustaja poolt või nimel ja anti üle ettevõttele MIC enne 7. veebruari 2017:		
(A) kõik mereenergia poliisid, mis väljastati enne 2004. aastat;		
(B) kõik muud merepoliisid, mis väljastati enne 1997. aastat;		
(C) kõik lennunduspoliisid, mis väljastati enne 2009. aastat.		
Kava kohaselt annavad RSAI ja MIC ülevõtjale üle mitmesuguseid äriolepinguid, mis seonduvad ka täielikult või osaliselt teatud väliste edasikindlustuslepingutega. Üleandjate tegevus, mis koosneb poliisidest ja äriolepingutest ning seonduvatest varadest ja kohustustest, mis antakse kava kohaselt ülevõtjale üle, moodustab üleantava tegevuse .		
Kava raames antakse üleandjate kommertslike kahjukindlustuspoliiside õigused ja kohustused, mis moodustavad osa üleantavast tegevusest (edaspidi: üleantavad poliisid), muutmata kujul üle ettevõttele Mercantile. Üleantavate poliiside omanikel (ja kõigil isikutel, kellel on säaraste üleantavate poliiside raames kasulikke õigusi) on alates 1. juulist 2019 kella 00.01-st (BST) (või mõnest muust kellajaast ja/või kuupäevast, kui üleandjad ja ülevõtja nõnda kokku lepiavad) (edaspidi: jõustumiskuupäev) õigus kõigile ülevõtjaga seonduvatele õigustele, v.a sellistele üleandjatega seonduvatele õigustele, millele neil võib olla üleantava poliisi kohaselt õigus juba varem. Samuti peavad üleantavate poliiside omanikud seegi järele tasuma ülevõtjale kõik täiendavad või lisakindlustusmaksed või muud omistatavad või üleantavad summad, kui kätte jõuab nende tasumiskuupäev. Kõigi üleantavate poliisidega seonduvate nõuete – mida hetkel menetlevad üleandjad või mida menetletakse nende nimel – menetlemise kohustus antakse üle ülevõtjale. Üleantavate poliiside kohaselt on ülevõtjal õigus kõigile vastuväidetele, nõuetele, vastunõuetele ja tasaarvestusõigustele, mis oleksid olnud võimalikud üleandjatele enne jõustumiskuupäeva.		
Teatud erandide arvestades antakse ülevõtjale jõustumiskuupäeval üle kõik üleantav tegevusega seonduvad, sellest tulenevad ja sellega kaasnevad varad ja kohustused. Üle antakse ka mitmesugused äriolepingud, mis muutuvad seegi järele ülevõtja ja asjaomase kolmanda isiku vahelisteks lepinguteks. Kava kehtib ja on õiguslikult siduv säaraste lepingute lepinguosalistele, vaatamata sellistes lepingutes sisalduvatele võivatele üleandmis- või loovutuspiirangutele.		
Avaldust arutatakse 13. juunil 2019 Inglismaa ja Walesi kõrgema astme kohtus (<i>High Court of Justice of England and Wales</i>) aadressil 7 Rolls Buildings, Fetter Lane, London, EC4A 1NL, Ühendkuningriik. Igale, kes arvab, et kava võib avaldada talle kahjuliku mõju, on õigus esitada kavaga seonduvaid fakte ja/või kohtuistungil esineda. Igale, kes plaanib esitada kavaga seonduvaid fakte (kas kirjalikult või telefoni teel) ja/või istungil esineda (kas isiklikult või esindajat kasutades), palutakse esimesel võimalusel võtta enne 13. juunit 2019 fakte olemuse esitamiseks ühendust ettevõttega RSA telefonil +44 121 415 0966 või saates e-kirja alljärgneval e-posti aadressil. See võimaldab üleandjatel ja ülevõtjal teavitada kõigist istungiga seonduvatest muutustest ja tegeleda teie murega võimaluse korral juba enne istungit. Kui palutud etteatamine jääb ära, on kohtuistungil osalemine kas isiklikult või esindajat kasutades endiselt lubatud.		
Jonathan Colson RSA Insurance Group 20 Fenchurch Street, London EC3M 3AU, Ühendkuningriik RSATransfers@equiniti.com		

MÜÜA

ÄRIHOONE

Jõhvi Kesklinnas

• Pinadala: 1300 m2

• Müügi-, büroo, ja -tootmispiinnad

• Kõik pinnad kaetud rentnikuga

• Tasuvusaeg: 6,5 aastat

• Ei vaja lisainvesteeringuid!

HIND: 480 000 €

Kontakt: +372 5522149 / vgruz@hotmail.ee

Danske aktsia on selgelt liiga odav

Eilsete uudiste peale kukkus Danske aktsia pool protsen- ti, kuid aastaga on väärtusest kaotanud koguni poole võrra.

Aktsia on selgelt liiga oda- vaks müüdud, leidis investee- rimisfondi Livonia Partners üks asutajatest Kaido Veske.

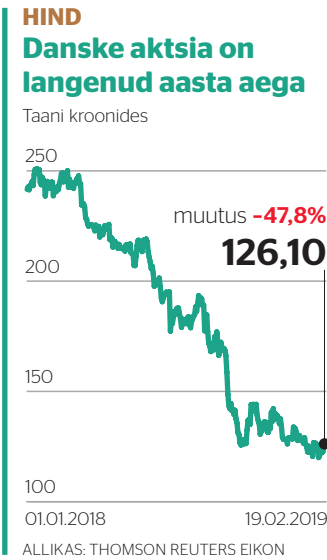
Veske rääkis jaanuaris toi- munud investor Toomase kon- verentsil, et Danske panga in- vesteerimistees pole end tema jaoks veel ära tasunud, kuid ta on rahulik.

“Tean, et tegemist on Skan- dinaavia selgelt kõige suure- ma pangaga. Taani riigil on sel- ge huvi seda ettevõtet aidata ja näen, et aktsia on liiga madala- le müüdud,” rääkis Veske.

Täpselt kuu aega tagasi pee- tud konverentsi ajal kauples Taani panga aktsia umbkaudu samal tasemel kui eile ehk 125 Taani krooni lähedal. Ligikau- du aasta tagasi maksis aktsia 248 krooni.

Võiks olla enesekindel

Madalale müüdud aktsia on investeerimistees, mille leiab ka Seeking Alpha portaalist. “Danske on hästi juhitud pank Euroopas, mida on varjutanud

Eesti filiaalis toimunud raha- pesuskandaal,” seisis Labutes IRI analüüsis. Kuigi Danske vas- tu seatud trahvide suurust on raske ette hinnata, annab pan- ga kapitalipositsioon enese- kindlust, et panga pikaajalisi fundamentaalnäitajaid skan- daal ei mõjuta. Lisaks on prae- guse aktsia hinna sisse võima- lik trahv juba arvestatud, toob analüüs esile.

Panga juht Jesper Nielsen kirjutas veebruari alguses aval- datud kvartalitulemusi kom- menteerides, et eelmine aas- ta oli Danske pangale katsu- musterohe. “Tõsine ja nõud- lik probleem seoses mitteresi- dentide kontode sulgemisega Eestis põhjustas aktsionäridelt õigustatud kriitika ning viis juhtkonnas rea muudatusteni,” märkis ta.

Raske aasta turgudel kahan- das panga eelmise aasta kauple- miskäivet ning kasvanud kulud, nende seas ka rahapesu juhtum ning 200 miljoni euro anneta- mine finantskuritegude ning rahapesuvastase võitluse jaoks, viisid aastase puhaskasumi väi- kesemaks, kui prognoositi lõp- penud aasta alguses.

Pank teenis 16,5 Taani kroo- ni aktsia kohta, aasta varem 22,2 krooni aktsia kohta. Üht- lasi pakkus pank 2018. aasta eest välja väikesema dividendi kui aasta varem. Juhtkond pak- kus dividendiks aktsia kohta 8,5 Taani krooni (1,14 eurot), mis jääb analüütikute oodatud 8,64 Taani krooni alla. 2017. aas- tal maksti dividendiks 10 Taani krooni aktsia kohta.

KONTROLL

Euroopa pangandus-järelevalve uurib Eesti finants-inspektsiooni

Euroopa pangandusjärelevalve teatas eile, et asus uurima, kas Eesti ja Taani finantsjärelevalve asutused on rikkinud Euroopa Liidu õigust seoses Danske panga rahapesule viitava tegevusega.

Euroopa pangandusjärelevalve (EBA) alustas 18. veebruaril ametlikku uurimist selle kohta, kas Eesti finantsinspektsioon ja Finanstisynet on rikkinud Euroopa Liidu õigust seoses rahapesuga seotud tegevusega Danske pangas ja selle Eesti filiaalis.

Uurimist alustati Euroopa Komisjoni kirja peale, milles kutsuti EBA-d kasutama kõiki tema valduses olevaid tööriistu, et välja uurida, kas tegemist on olnud veaga Eesti või Taani finantsjärelevalves. Enne ametliku uurimise alustamist pöördus EBA ka mõlema asutuse poole.

Uurimise lõpptulemusena selgub võimaliku rikkumise sisu, misjärel antakse ka soovitusi tulevikus samaväärsete rikkumiste vältimiseks, selgitas finantsinspektsiooni juht Kilvar Kessler eilsel pressikonverentsil.

“Finantsinspektsioon on andnud Euroopa pangandusjärelevalvele põhjaliku ülevaate oma järelevalvetegevusest Danske Bankis ning oleme valmis ka edaspidi läbipaistvalt koostööd tegema,” ütles Kessler. “Eeldame, et EBA kohtleb järelevalveid ühetaoliselt ehk sarnast põhjalikku käsitlemist leiavad ka teised tänaseks tuntud kaasused ja nende õigeaegne tuvastamine kaasusega seotud riikide järelevalveasutuste poolt,” lisas Kessler pressiteate vahendusel.

Finantsinspektsioon: vastame kõigile päringutele

Finantsinspektsioon teatas, et on olnud seni ja kavatses olla ka edaspidi avatud vastustes EBA päringutele Danske Banki asjas, et aidata igati kaasa tõese ja õiglase otsuse kujundamisele.

Amet tõi esile, et 2014. aastal Danske Eesti filiaalis tehtud kohapealsed kontrollid näitasid, et panga riskikontroll ei vastanud ärimudelile. 2015. aastal sundis finantsinspektsioon ettekirjutusega panka oma riskantsete mitteresidentide äri Eestis sulgema ja 2019. aastal tegi finantsinspektsioon Danske Bankile ettekirjutuse, millega keelustas vahepeal ilmnenud uute asjaolude tõttu panga filiaali tegevuse Eestis täielikult, seisis teates.

Euroopa pangandusjärelevalve on Euroopa Liidu sõltumatu asutus, mille ülesanne on tagada kogu Euroopa pangandussektoris tõhus ja ühtne usaldatavusnormatiivide kehtestamine ja nende täitmise järelevalve. Euroopa pangandusjärelevalve üldesmärgid on säilitada Euroopa Liidus finantsstabiilsus ja pangandussektori tõrjutus ning tagada nende tõhus ja korrapärane toimimine.

PANGANDUS

Danske laenuportfellil on esimene kosilane

Vaevalt kedagi huvitaks Eestist lahkuma sunnitud Danske laenuportfell, arvas Inbanki juht Priit Põldoja. Vähemalt Coop Pank on aga huvist teada andnud.

JAANUS VOGELBERG,
PRIIT POKK,
KRISTJAN PRUUL
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

Danske Bank peab filiaali laenulepingud kaheksa kuu jooksul üle andma kas mõnele teisele Eestis tegutsemisõigust omavale sõltumatule pangale või muule krediidiandjale, kes teenindab laene edasi, või rakedama muu seadusliku lahenduse, millega saab laenulepinguid edasi täita. Pangal on Eestis 2018. aasta lõpu seisuga ligi 14 700 hoiustajast klienti ning 12 300 laenuklienti.

Lahtine on, kuidas õnnestub Danskil oma laenuportfelli vabaneda. Inbanki juht Priit Põldoja arvas, et mõnel pangal

võis selle vastu aastate eest huvi olla, kuid nüüdseks on huvi lahtunud. “Seal on antud suhteliselt agressiivse intressiga laenu. Mulle tundub, et suuremadki pangad pole huvitatud, väiksematest rääkimata,” märkis pankur.

Põldoja sõnul peaks tõenäoliselt saama seda ka üle piiri ehk emafirmale viia. “Laenu pole otseselt litsentsiga kaetud tegevus, nagu on hoiustamine,” ütles ta. Samas on portfelli tema sõnul kindlasti võimalik ka müüa. “Sõltub, millise diskontomääraga,” tõdes ta.

Kutsuvad üle tee

Oma huvist andis eile päeval pressiteate vahendusel teada aga Coop Pank. Danske lahkumine Eestist on andnud kodumaistele pankadele võimaluse suurendada laenu- ja hoiuseportfelli, ütles panga juhatuse esimees Margus Rink. “Meile on kindlasti huvitav mõte ka Danske olemasoleva laenuportfelli ostmise. Lisaks pakume Danske era- ja äriklientidele atraktiivseid tingimusi hoiustamiseks ja kutsume neid sisuliselt üle tee asuvasse Coop Panka,” ütles Rink.

Varem on 2016. aastal Lätis ja Leedus Danske laenu kokku ostnud Swedbank. Panga Eesti juht Robert Kitt ütles aga, et teade Danske kinnipanekust on veel liiga värske, et mingeid kommentaare jagada. LHV samuti teemat börsireeglitele viidates ei kommenteerinud.

12 300

laenuklienti ja 14 700 hoiustajast klienti oli Danske Eesti harule jäänud eelmise aasta lõpu seisuga.

Danske laenuportfelli moodustas eelmise aasta lõpu seisuga ligi kuuendiku (13,9%) kohalike omavalitsuste laenu (147 miljonit eurot). Näiteks Tartu linn on kasutanud alates 2013. aastast Danske Banki võla-kirjade emiteerimiseks neljal korral, kogusummas 42,35 miljonit eurot, mille jääk oli 2018. aasta lõpu seisuga 29,2 miljonit eurot.

“See ei tähenda meile midagi”

Tartu linna rahandusosakonna juhataja Külli Lusti sõnul polnud Danske sulgemises midagi üllatavat. “Kuulsin ka raadiost lõuna ajal seda, aga ega meie jaoks see küll midagi ei tähenda,” lausust Lust. Ta lisas, et Danske oli saatnud eelmise aasta lõpus kirja, et sulevad kõik arved 6. märtsil, ning nüüdseks on antud uus üldine arve, kuhu ka siis teised ettevõtted kannavad kohustuste jääke. “Iseenesest seda on varem ka juhtunud, kus keegi võtab nende kohustuste haldamise lihtsalt üle,” märkis Lust.

Hoiustajaid ja laenajaid on tuhandeid

Finantsinspeksioon rahustas eile Danske Banki Eesti filiaali kliente, et panga tegevuse lõpetamine ei tähenda, et pank võiks laenulepinguid lihtsalt üles öelda ja raha tagasi nõuda.

Finantsinspeksioon teatas, et Danske Banki Eesti filiaali klientide jaoks hetkel midagi ei muutu, kõik kliendilepingud kehtivad edasi.

Kliendisuhete ümberkorraldamine toimub järk-järgult kaheksa kuu jooksul, see tähendab, et Danske Banki filiaal peab oma tegevuse Eestis lõpetama hiljemalt 2019. aasta oktoobris.

Kõikidel Danske Banki Eesti filiaali klientidel on võimalik valida mõni teine Eesti finantsvahendaja enda edasiseks finantspartneriks, rõhutas finantsinspeksioon.

Finantsinspeksioon märkis, et Danske Bank on kohustatud oma Eesti kliente filiaali sulgemisega kaasnevatest tegevustest teavitama ning küsimuste korral palus amet kliendil pöörduda Danske Banki poole.

Juba teine suletud pank

Aasta tagasi märtsis pandi sarnastel põhjustel Eestis päeva pealt kinni Versobank. Peata ti kõik Versobanki tehingud ja toimingud, samuti väljamaksed hoiustajatele ja teistele kreditoridele.

Versobankil oli Eestis 5600 klienti, kellest ainult 2000 olid Eesti residentid.

TASUB TEADA Mis saab klientide rahast?

1. Laenuud. Pank ei või finantsinspeksiooni ettekirjutust põhjenduseks tuues klientide laenulepinguid (sealhulgas eluaseme-laen) lihtsalt üles öelda ega väljastatud laene enne tähtaega tagasi nõuda. Samuti juhtis inspeksioon tähelepanu sellele, et kliendil on kohustus laenumakseid jätkuvalt ja vastavalt lepingule edasi tasuda. Laenulepingute puhul kohustub Danske Bank kaheksa kuu jooksul üle andma laenulepingu mõnele teisele Eesti tegutsemisõigust omavale krediidi-asutusele, kes teenindab laene edasi, või peab looma selliste laenude teenindamiseks eraldi muu seadusliku lahenduse, millega pank teenindab lepinguid edasi, tagades vastavate klientide õiguste kaitse;

2. Hoius, pangakontol olev raha. Pank kohustub (muu hulgas kliendi nõudmisel) tagastama pangas olevad kliendi rahalised vahendid (sh hoius, pangakontol olev raha).

95,6 miljonit eurot on hoiustatud Danske Eesti harus.

MIS ON MIS Danske Eesti haru

Turuosa 4,56%
Varade maht 1,2 mld €

Hoiused
Turuosa 0,54%
Hoiuste maht 95,6 mln €, millest:
– 88,6 mln € ehk 92,6% nõudmiseni hoiused
– 7 mln € ehk 7,4% tähtajalised hoiused
Eesti residentide hoiused 87 mln € ehk 91,1%
Mitteresidentide hoiused 8,6 mln € ehk 8,9%
Eraisikute hoiused 12,6 mln € ehk 13,2% hoiustest, millest:
– 10,1 mln € ehk 82% kuuluvad residentidele
– 2,5 mln € ehk 18% kuuluvad mitteresidentidele
Juriidiliste isikute hoiused 83 mln € ehk 86,8% hoiustest, millest:
– 76,9 mln € 92,7% kuulub residentidele
– 6 mln € ehk 7,3% kuulub mitteresidentidele
– 1,9 mln € ehk 2,03% on kohalikele omavalitsustele hoiused
– 0,2 mln € ehk 0,2% on keskvalitsuse hoiused
– 0,6 mln € ehk 0,6% on kohalike omavalitsuste või riigi mittefinantsettevõtjate laenuud

Laenuud
Turuosa 5,45%
Laenuportfelli maht 1,06 mld €
Eraisikute laenuud 501 mln € ehk 47% laenuportfelist
Juriidiliste isikute laenuud 549 mln € ehk 53% laenuportfelist, millest:
– 147 mln € ehk 13,9% on kohalike omavalitsuste laenuud

– 18,7 mln € ehk 1,8% on keskvalitsuse laenuud
– 15,5 mln € ehk 1,5% on kohalike omavalitsuste või riigi mittefinantsettevõtjate laenuud
Eraisikute laenuud 487 mln € ehk 97% eluasemelaeuud
Tarbimislaenuud 0,79 mln € ehk 0,16%
Muud tagatud laenuud 2%
Viivised kokku 5,97% laenuportfelist, millest põhiosa on 10-30 päeva viivises olevad laenuud
Pikaajalised viivised (üle 90 päeva viivises) 6 mln € ehk 0,6% portfelist

Likviidsus
Likviidseid vahendeid kokku 127,2 mln €, sh
– 1,2 mln € vahendeid keskpangas
– 96,8 mln € teistes krediitiasutustes
– 29,2 mln € võlakirjades
Likviidseid vahendid katavad hoiuseid 133%

Muud näitajad
Filiaali töötajate arv 238
Kasum 4,99 mln €
Klientide arv 15 000

Danske Banki grupi näitajad seisuga 31.12.2018
Varade maht 479 mld € (Eesti filiaal moodustas sellest 0,25%)
Laenuportfell 237 mld € (Eesti filiaal moodustas sellest 0,45%)
Hoiused 120 mld € (Eesti filiaal moodustas sellest 0,08%)
Kasum 2 mld € (Eesti filiaal moodustas sellest 0,25%)
Kapitaliadekvaatsus 21,3%, CET 17%

Tori Vallavalitsus korraldab avaliku kirjaliku enampakkumise alljärgnevate kinnisasjade koormamiseks hoonestusõigusega

1. Hirvela tn 11 asuv kinnistu, registriosa 3164206, katastritunnus 73001:001:0460, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 2191 m² ;
2. Hirvela tn 13 asuv kinnistu, registriosa 3164306, katastritunnus 73001:001:0461, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 2192 m² ;
3. Hirvela tn 15 asuv kinnistu, registriosa 3164406, katastritunnus 73001:001:0462, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 2191 m² ;
4. Hirvela tn 17 asuv kinnistu, registriosa 3164506, katastritunnus 73001:001:0463, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 2806 m² .

Kirjalikud pakkumised esitada Tori Vallavalitsusele (Pärnu mnt 12, Sindi linn, Tori vald, 86705 Pärnumaa) **hiljemalt 27.02.2019 kell 10.00.**

Avaliku kirjaliku enampakkumise tingimused on kättesaadaval Tori valla veebilehel **www.torivald.ee**

▲ Eile oli Danske pangakontori juures Tallinnas vähe liikumist ja kliente.

FOTO: ANDRAS KRALLA

Danske lahkumine ei oma olulist mõju Eesti majandusele

Rahapesuvastaste reeglite rikumise tõttu Eestis tegevuskeelu saanud Danske Banki lahkumine Eesti turult ei mõjuta oluliselt Eesti majandust, sest viimaste aastate jooksul on Danske lõpetanud Eestis eraisikutele ja kohalikele ettevõtetele teenuste pakkumise, teatas Eesti Pank.

Danske Banki filiaal Eestis oli süsteemse mõjuga pank Eestis kuni 2015. aastani, kuid siis sulges pank Eesti finantsinspeksiooni survele mitteresidentide äriilini, seisis Eesti Panga eilses teates. Ühtlasi lõpetas Danske pangateenuste pakkumise eraisikutele Balti riikides. Selle tulemusel hakkas jõudsalt vähenema panga hoiuste ja laenude maht, aga ka kaardi- ja muude riigisiseste kliendimaksete arv. Oluliste pangateenuste mahtude vähenemise tõttu otsustas Eesti Pank 2017. aastal, et Danske filiaal pole ka enam elutähtsa teenuse osutaja Eestis.

1. märts 11:00-19:00
2. märts 10:00-18:00
3. märts 10:00-16:00

Kevad pole enam kaugel, tule leia oma paat!

1.-3.märtsil Eesti Näituste messikeskuses

MESSILT LEIATE: KAASTRID PAADID PURJEJAHID MOOTORID LISAVARUSTUS PAADISILLAD SADAMAD NAVIGATSIOONIVAHENDID VEESPORT SUKLEDUMINE SUP AERULAUDAD KALAPÜÜGIVARUSTUS KAJAKID TEENUSED PAADIHAAGISED JPM.

www.meremess.ee

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmäärke.

Sisuturundus

Priit Alamäe: toome Eesti majandusse juurde 4 miljardit eurot

Ettevõtja Priit Alamäe otsustas mullu, et reforme välja pakkuvate arvamusartiklite kirjutamisest leheveergudel ei piisa ja reaalsete muutuste esilekutsumiseks tuleb ise käed poliitikategemisele külge panna. Olles tegutsenud juba 20 aastat ettevõtluses, teab ta, mida on vaja riigil teha, et Eesti ettevõtlus saaks õitsele puhkeda ja üle riigipiiride kasvada.

Te juhite ettevõtet, mis tegutseb 10 riigis ja millel on 800 töötajat, lisaks on teil kaks väikest last. Ilmselt teil pole väga palju vaba aega. Miks te seda vähest uue erakonna loomise peale otsustasite kasutada? Reformide tegemine tähendab seda, et ajutiselt läheb osal inimestel võrreldes tänasega elu keerulisemaks, aga pikas perspektiivis läheb kogu ühiskonna elu paremaks. Nelja-aastane valimistsükkel ei soosi pika vinnaga muudatuste tegemist ja ebameeldivatest asjadest rääkimist, sest peamine eesmärk on saada Riigikokku tagasi valitud. Meil tekis orgaaniliselt seltskond inimesi, kellega koos me tundsiime, et võiks proovida meie poliitikasse muudatust tuua. Leppisime juba alguses omavahel kokku, et me räägime asjadest otse ja tegutseme selliselt, et sõltumata (valimis)tulemusest suudaksime iseendale pärast otsa vaadata.

Mis on Eesti majanduse suurimad probleemid? Demograafia, kapital ja ühiselt defineeritud majanduslik ambitsioon. Demograafiast tingitud tööealiste inimeste vähenemine järgmise 20 aasta jooksul – see on meie riigi kõige suurem probleem. Võrreldes teiste riikidega oluliselt kallim ja raske mini kättesaadav kapital on mure meie ettevõtete jaoks. Meie majanduspoliitika ambitsiooni laeks ei peaks olema see, et Eestisse tulevad välisinvesteeringud, vaid see, et Eestis on peakorterid, kes suudavad ennast kas investeeringute või omandamiste kaudu sisse osta teiste riikide väärtusahelatesse ja majandustesse.

Mida käegakatsutavat te ettevõtjate heaks ära tahate teha? Tuua järgmise 5 aasta jooksul Eesti majandusse juurde 4 miljardit eurot (1 miljard riigiettevõtete börsile viimise kaudu ja 3 miljardit tänu sellele, et me toome vähemalt 50% meie pensionirahast tagasi meie majandusse), sinne kapitaliturg käima lükata ja viia meie seadustesse, määrustesse ja ka ametnike suhtumisse sisse põhimõtte, et ettevõtjaid usaldatakse.

Kas te usute, et välismaised pangad on nõus päitsed pähe saama ja poole pensionifondide mahust Eestisse investeerima? Selles, et täna on Eestisse investeeritud nii väike osa pensionirahast, ei ole süüdi mitte välismaised pangad, vaid poliitikute poolt seatud raamistik, milles need pangad tegutsesid. 1999. aastal tehtud otsus kogumispensionisüsteemi loomiseks oli väga õige, aga võrrandist jäeti täiesti välja Eesti majandu-

» Eesti 200 toob järgmise 5 aasta jooksul Eesti majandusse juurde 4 miljardit eurot: 1 miljard riigiettevõtete börsile viimise kaudu ja 3 miljardit tänu sellele, et me toome vähemalt 50% meie pensionirahast tagasi meie majandusse.

se pikk plaan. Meie pensionäridel ei saa tulevikus minna hästi, kui meie majandusel ei lähe hästi. Meie oleksime valmis minema kasvõi selleni, et investeerimismandaat lüüa pooleks ja öelda, et kolmveerandi riigi poolt juurde pandavast rahast võib investeerida ainult Eesti majandusse.

Millistes ettevõtlusvaldkondades te kõige rohkem potentsiaali näete? On öeldud, et Eesti Nokia on see, et meil ei ole Eesti Nokiat. Ma olen sellega täiesti nõus. Eestis on väga erinevates valdkondades ettevõtteid, kellel on potentsiaal oma nišis tõusta maailma tippu. Saksamaa majandus põhineb *Mittelstand*'il, need on just sellised globaalses mõistes keskmise suurusega ettevõtted, kes on maailmas omas valdkonnas liidrid, aga keda väljaspool nende majandusharu väga palju ei teata. See võiks olla ka Eesti tulevik. Eraldi suur väljakutse on Eesti loodusvarade väärimine – Eesti võiks olla 20 aasta pärast maailmas innovatsiooniliider puidu väärimises, et tänase 80 euro asemel võiks igast tihumeetrist meie majandusse tuua näiteks 120 eurot.

Kes on teie silmis need rahvuslikud tšempionid, keda Eesti riik aitama peaks ja kuidas riik seda teha saab? Need on ettevõtted, kes suudavad ja tahavad rahvusvaheliselt kasvada, jättes peakontori, kõrgetmaktstud töökohad ja kasumi Eestisse. Eesti ettevõtted on maailma mastaabis tillukesed, aga meil on potentsiaal olemas. Rahvusvaheline laienemine tähendab aga olulisi investeeringuid, et konkurentidelt turgu võtta ja jälle jõuame tagasi selleni, kas ja millise hinnaga on kapital kättesaadav sellistele ambitsioonikatele ettevõtetele.

Peakontorite Eestisse toomisest ja nede siin hoidmisest on kaua räägitud. Mida te teete teisiti, et see ka reaalselt toimima hakkaks? Me ei räägi mitte mingite anonüümsete peakorterite Eestisse toomisest, vaid sellest, et täna kas Eesti turul tegutsevad või Eestist eksportivad ettevõtted kasvaksid rahvusvaheliste operatsioonidega peakorteriteks, kes müüvad ja toodavad üle kogu maailma. Mida rohkem meil selliseid ettevõtteid on, seda rohkem tuleb neid juurde, sest see tekitab läbi kogemuse, enesekindluse ja talentide kasvu positiivse ahelreaktsiooni. Samas, kui me vaatame seda, et Nordea peakontor liigutati hiljuti Stockholmist regulatsioonide tõttu Helsingisse, siis võib ka siin olla tulevikus potentsiaal.

Aga mida te väikeetevõtjate heaks teha tahate? Iga ettevõtja on Eesti riigi jaoks väärtus, ei ole olemas riigi jaoks väärtuslikke ja väheväärtuslikke ettevõtteid. Iga inimene, kes läbi ettevõtluse suudab ära toita oma perekonna ja pakkuda oma kogukonnas tööd ka teistele, on väärtus. Riik peab sellistel inimestel eest ära tulema ja neid mitte ahista-ma läbi liigse bürokraatia.

Lennuühendused on täna tõeline probleemkoht ja siin ei näi paranemist tulemas. Mida te Euroopa Liidu riigiabiireeglite valguses üldse ise teha loodate? Minu jaoks ei peaks olema Eesti lennundusklastri eesmärk mitte kasumlikkuse, vaid otselendude arvu maksimeerimine. Kui meil iga-aastaselt otselendude arv kasvab ja meie kogu klatri kasumlikkus on minimaalselt jätkusuutlik, siis see on juba väga hea tulemus. Kui meie lennujaam teenib kasumit, siis see tuleks suunata otseühenduste subsideerimiseks, mitte riigile dividendideks. Vajadusel võib riik tellida otseühendusi ka riigihankega, sest meie sugusele perifeerias asuvalle riigile on otseühendused elulise tähtsusega.

Miks te arvate, et kõik riigifirmad peaks vähemalt osaliselt börsile viima või erastama? Pidev dividenditulu jääb siis ju saamata? Meie põhiline eesmärk riigiettevõtete börsile viimisel on meie kapitalituru käimatõmbamine ning ettevõtete poliitilise kontrolli alt väljaviimine. Riigi eesmärk ei peaks olema ettevõtlusega tegelemine ja kui me jätame reguleeritud ettevõtteid kõrvale, siis oleme ausad, tuleviku dividendid ei ole ka mitte kuidagi garanteeritud. Ja börsileviimisest saadud miljardiga on võimalik ära teha suur hulk vajalikke infrainvesteeringuid.

TASUB TEADA Eesti 200 majandusprogrammi põhilubadused

- Kokku tuleb leppida agressiivses majanduspoliitikas, millega toetatakse meie rahvuslikke tšempione – ettevõtteid, kes suudavad rahvusvaheliselt kasvada, jättes peakontori, kõrgepalgalised töökohad ja kasumi Eestisse.

- Majanduse arenguhüppeks vajavad Eesti ettevõtted lisakapitali. Eesti 200 toob pensionifondide rahast vähemalt poole tagasi Eestisse. See toob järgmise viie aasta jooksul majandusse 4 miljardit eurot.

- Suurem osa riigiettevõteteid tuleb kas erastada või osaliselt börsile viia. Seeläbi saab riik taristuinvesteeringuteks miljard eurot.

- Praeguse täistööhõive tingimustes peaks Eestis ajutiste töölubade alusel olema võimalik töötada kõigil, kes seda soovivad, teevad seda seaduslikult, tasuvad maksud Eesti riigikassasse ning austavad meie kombeid ja kultuuri.

- Tippspetsialistide palkamise lihtsustamiseks peab Eesti 200 vajalikuks seada sisse sotsiaalmaksu lagi kolmekordse keskmise palga tasemel.

- Vabastame pensioniealiste sissetuleku (sh pensioni) kuni tuhande euronni maksuvabaks, et muuta vanemate inimeste kaasamine tööandjatele atraktiivsemaks ning võimaldada inimestel väärikalt endale elatist teenida.

- Ärikeskkonna parendamiseks tuleb läbi viia Tiigrihüpe 2.0 programm ja riigireform, mis tähendavad seadusandluse ning regulatsioonide radikaalset ümberkirjutamist ja lihtsustamist.

◀ IT-firma Nortal juht ja erakonna Eesti 200 üks eestvedajaist Priit Alamäe

Mis saab pikas plaanis Eesti energeetikast?

Selge on see, et taastuvenergia osa peab oluliselt kasvama, et tagada Eesti poolt rahvusvaheliste kokkulepete täitmine, aga mina isiklikult ei ole täna küll valmis rääkima kindlas kõneviisis Põxitist mitmel põhjusel. Esiteks energiajulgeolek – me ei tohiks tipuvõimsuste katmiseks jääda lootma ainult merekaablitele. Teiseks Ida-Virumaa inimesed – Eesti ei saa endale lubada, et praegu põlevkivitööstuses töötavad inimesed on mõne aasta pärast tööta, see tähendaks meie sotsiaalset katastroofi. Kolmandaks usun ma põlevkivitööstuse potentsiaali, sest juba praegu tegelevad ettevõtjad teadusuuringutega, kuidas põlevkivist teha järjest kõrgema lisaväärtusega tooteid.

Väiksed pensionid on tänaseks Eesti riigi jaoks majanduslik probleem. Mida pensionialiste vaesusriskiga ette võtta? Meie pensionisüsteem on juba täna defitsiidis, meie pensionäride suhe töötavatesse inimestesse kasvab aasta-aastalt ja ainuüksi selle jaoks, et 20 aasta pärast saaks inimesed sama suurt riiklikku pensioni kui täna, peaks sotsiaalmaks tõusma ligi 40%-ni. Lisaks tähendab rahvastiku vananemine seda, et inimesed kogu arenenud maailmas peavad tulevikus kauem töötada. Täna on küsimus selles, kuidas muutuva struktuuriga tööjõuturul teha ühelt poolt vanemaaliste palkamine tööandjatele atraktiivsemaks ja teiseks anda neile inimestele võimalus väärilt elatist teenida selle asemel, et ainult riigi poole vaadata. Meie ettepanek on see, et pensionialiste sissetulekud (pension + palk) vabastada kuni 1000 euronit kõigest tööjõumaksudest.

Mida teha selleks, et majanduslikku jõukust ei toodetaks ainult Tallinnas ja Harjumaal, vaid ka mujal Eestis? Tallinn ja Harjumaa on juba täna ka Euroopa mõistes suhteliselt jõukas piirkond. Siin ei ole meil olulisi turutõrkeid. Ma suunaks igasugused Euroopa toetusrahad eranditult väljapoole Harjumaad, sellel võiks olla tuntav efekt. Teine suur teema on universaalse teenuste kvaliteet väljaspool tänaseid suuri tõmbekeskusi – kui mu lapsed saavad igal pool Eestis sama hea kvaliteediga haridust, siis on inimestel vähem motivatsiooni sealt ära kolida. Kolmas on ühendused – 200 km Eestis on palju pikem maa kui näiteks Saksamaal. Ja neljandaks peaksime me olema valmis tegema erandeid ja soodustusi investeeringutesse, mis lähevad väljapoole tõmbekeskusi.

PANGANDUS

LHV
teatas
dividendi

LHV avaldas koos auditeeritud aastaaruandega ka dividendi-pakkumise.

Börsiteate järgi teeb LHV Groupi juhatus aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku maksta 2018. aasta eest dividendi 21 euro senti ühe aktsia kohta. See teeb dividenditootluseks 10,9 eurose aktsiahinna pealt 1,93%.

LHV Groupi aktsia odavnes eile 1,38% ja sulgus 10,75 eurol.

Kokku jagatakse aktsionäridele 5,463 miljonit eurot, reservkapitali kantakse 1,262 miljonit eurot ja aruandeperioodi ülejäänud aktsionäri emaettevõttele omistatav kasum summas 18,512 miljonit eurot lisatakse eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Dividendiõiguslike aktsionäride nimekirja fikseeritakse 27. märtsi arveldussüsteemi tööpäeva lõpu seisuga. Sellest tulenevalt on aktsiatega seotud õiguste muutumise päev 26. märts. Alates sellest kuupäevast ei ole aktsiad omandanud isik õigustatud saada dividendi 2018. majandusaasta eest. Dividend makstakse aktsionäridele 28. märtsil.

Võrreldes 29. jaanuaril avaldatud auditeerimata majandustulemustega ei ole auditeeritud aruandes finantstulemustes erinevusi. LHV Groupi 2018. aasta maksueelne kasum ulatus 30,9 miljoni euroni ning puhaskasum 27,2 miljoni euroni. Grupi aktsionäride osa selles oli 25,2 miljonit eurot. Võrreldes 2017. aastaga kasvas maksueelne kasum 2018. aastal 32% ehk 7,5 miljonit eurot ning puhaskasum 23% ehk 5 miljoni euro võrra.

Üldkoosolek

LHV Groupi juhatus kutsub kokku aktsionäride üldkoosoleku, mis toimub 13. märtsil Hilton Tallinn Parki hotellis.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse seisuga seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist ehk 6. märtsil Nasdaq CSD arveldussüsteemi tööpäeva lõpu seisuga.

ÄRIPÄEV.EE

TÖÖSTUSKINNISVARA

Harju KEK
rajab 65
miljoni euroga
äriparki

Tööstuskinnisvara arendaja Harju KEK hakkab peagi 65 miljoni euro eest ehitama Tallinna ringtee äärde uut äriparki A11. Ettevõtte ei soostunud esimesi ankurüürnikke veel välja ütlema.

PRIIT POKK
priit.pokk@aripaev.ee

Äripäev

“Lihtsalt öeldes rajame kogu infrastruktuuri ja hooned ning lõpuks üürime hooned välja. Eesmärk on teha mitte lihtsalt paar maja põllu peale, vaid luua terviklik ja suurem tööstuslinnak tööstusettevõtetele,” lausus Harju KEKi müügi- ja turundusjuht Lauri Viileberg.

Eesmärk on meelitada eelkõige ettevõtteid, kes suudaksid üksteist täiendada. Seetõttu on ka Viilebergi sõnul märgilise tähendusega see, kellest saab esimene ankurüürnik, kelle ümber hakkavad teised koonsuma.

“Ma tõmbaksin paralleeli näiteks Ülemiste, mis on eraldi ärilinnak. Me lihtsalt püüame seda linnakutüüpi keskkonda teha tööstus- ja logistikaettevõtetele. See on see erinevus,” lausus ta. “Eesmärk oleks, et sinna tulevad sellised ettevõtted, kellest oleks naabrile abi. Näiteks, kui seal on mõni tootmisettevõtte, kes vajab transporditeenust, siis seal samas pargis on olemas ka mõni logistikaettevõtte, kes suudab seda teenust pakkuja.”

Finantseerimisega probleeme pole

Äripindade arendaja Hammerhead juhatuse liige Allan Kool nõustus, et ankurüürnikest sõltub suure ulatusega sellelaadsete projektide edukus. “Absoluutselt, see otustab mõnes mõttes kõik,” märkis ta. “Pangad teatavasti ei finantseeri ühte arendust

üksikuna, kui ei ole piisavalt üürilepinguid sõlmitud. Need on sellised asjad, mis teevad seda tüüpi arenduse riskantseks ja närviliseks.”

Viileberg lausus, et finantseerimises nad probleemi ei näe. “Harju KEK on niivõrd kapitaliseeritud ning oleme olukorras, kus kohustused sisuliselt puuduvad ja bilanss on küllaltki tugev,” sõnas Viileberg ja lisas, et projekt rahastatakse pankade abiga, kasutades lisaks oma vahendeid. 2017. aasta majandusaasta aruande kohaselt oli Harju KEKi jaotamata kasumi jääk pärast dividendi 60,7 miljonit eurot.

Nimesid nimetamata

Projekti esimese etapi hoonestuse projekteerimisega plaanitakse alustada selle aasta teises kvartalis, selle investeringuks prognoositakse 10 miljonit eurot. Pikemalt ei julgenud Viileberg ettevõtmise ajakava prognoosida, kuna edasine arendus sõltub suure jaos esimese etapi edukusest. Samuti ei soostunud ta veel nimetama, kes võiksid olla esimesed ankurüürnikud.

“Kahjuks veel ei saa nimesid öelda. Kui oleme omavahel kokkuleppe saavutanud, siis on ka voli neid nimesid öelda,” lisas ta. “Praegused läbirääkimised on puhtalt tootmisettevõtetele. Nemat saavad olema ankruteks, kellest lähtuvalt peame ka edasisi partnereid valima.”

Kool oli samas skeptiline, kas logistika-

▲ Rae valda Varivere teele plaanib Harju KEK 65 miljoni euro eest äriparki. Ajalises plaanis on paigas vaid esimene 10 miljoni euro suurune etapp, mis peaks saama alguse teises kvartalis. FOTO: RAIDO NURK

◀ Veel mullu mais toimunud “Laoseisu” konverentsil prognoosis Harju KEKi müügi- ja turundusjuht Lauri Viileberg, et uusi logistika- ja tööstusparke turule ilmselt juurde ei teki, pigem arendatakse edasi olemasolevaid. FOTO: HARRO PUUSILD

PVC HALLIDE MÜÜK, TOOTMINE JA PAIGALDUS

Jaanus Laane 50 66 284, info@finest-hall.com

FINEST
HALL
www.pvc-halli.fi

AUTOTÖÖSTUS

Honda sulgeb oma
Euroopa tehase

Honda teatas eile, et paneb Inglismaal Swindoni linnas asuva autotehase kinni ning seeläbi kaotab töö 3500 inimest, vahendas CNN Money.

Lisaks võivad töökoha kaotada tuhanded inimesed, kes on tööl tarneahelaga seotud ettevõtetes.

Jaapani autotootja on Swindoni tehases tootnud kolme kümnendi jooksul 3 miljonit autot. Tehas, mis pannakse kinni 2021. aastal, toodab praegu igal aastal 150 000 Civicu mudelit, mida eksporditakse enam kui 70 riiki. Swindonis on

Jaapani autotootjal ainuke tehase Euroopa Liidus. Restruktureerimine on seotud ka Türgis asuva Honda äriga, mis toodab praegu 38 000 Civicut aastas. Ka see suletakse 2021. aastal.

Tootmine viiakse üle Jaapanisse, Põhja-Ameerikasse ja Hiinasse. “Restruktureerimist on vaja selleks, et kiirendada elektriautode tootmist,” ütles Honda Motori Euroopa president Katsushi Inoue.

Honda tegevjuht Takahiro Hachigo ütles, et otsus ei ole seotud Brexitiiga.

ÄRIPÄEV.EE

ja tootmisettevõtete vahel mängib ettevõtete meelitamisel sedavõrd olulist rolli, kas naaber teda täiendab või mitte.

“Kaubanduses on hästi tähtis, et tehnoküla elaks: mida rohkem kihab, mida rohkem käib kliente, mida rohkem läheb klient ühte majja, seda tõenäolisemalt hüppab ta ka teisest läbi, kui reklaamid on huvitavad. Tootmis- ja logistikaettevõtete puhul on aga sageli nii, et logistikaettevõtte 500 meetri raadiuses olemine ei anna eelist nende ees, kes asuvad näiteks viie kilomeetri kaugusel.”

Logistikaettevõtte valimisel erilist hinnanelist tema sõnul see ei anna ning tih-

ti võib olla koostöö rajatud teisele põhjale, näiteks varasemale kogemusele. “Aga see ei tähenda, et nad ei võiks selliselt toimida,” lisas ta.

Harju KEK on Rae valda Varivere teele plaaninud 18 hektari suurusele alale 80 000 ruutmeetrit hoonestust. “Kogu maht tähendab seda, et oleme realiseerinud kogu ehitusõiguse, mis nendel aladel planeering ette näeb,” lisas Viileberg.

Kui varem on Harju KEK tegutsenud peamiselt Keilas, siis A11st saab teine tööstuspark väljaspool Keilat. 2017. aastal laienes ettevõtte Tännassilmale, kus asub Valdmäe tööstuspark.

RAHAPESU

Nordea uurimine liikus sammu võrra edasi

MAIT KRAUN
kaasautor

Soome finantsinspeksioon on lõpule jõudnud uurimisega, milles süüdistati Nordea panka rahapesus osalemises, vahendab Bloomberg.

Helsingis tegutsev inspeksioon on uurimise tulemused üle andnud Soome politseile, kes hinnangute kohta ka päringu tegi. Nüüd otsustab politsei, kas alustatakse ka ametliku uurimist või mitte. Finantsinspeksioon teatas, et nendel ei ole võimalik tulemusi kommenteerida.

Uuringuga alustati põhjusel, et Hermitage Capital Managementi kaasasutaja Bill Browder

234
miljonit USA dollarit
liikus Nordea kaudu
Bill Browderi väitel.

väitis, et Nordea võimaldas viia Venemaalt Soome 234 miljonit dollarit kahtlast raha.

Soome finantsinspeksiooni tegevusriskide haldamise juht Markku Koponen ütles telefoni teel Bloombergile, et inspeksioon teeb politseiga tihedalt koostööd. Juhtiv järelevalveametnik Asko Vaten ütles, et

Soome politsei võib peagi otsuse vastu võtta, kas Nordea suhtes alustatakse uurimist või mitte.

Browder on teinud sarnase avalduse ka teiste riikide järelevalvele. Rootsi ametivõimud on juba otsustanud, et uurimist ei alustata, sest Rootsi Nordeast läbi käinud raha hulk oli väike.

Nordea teatas, et on süüdistustest teadlik ning teeb ametivõimudega koostööd. Pank teatas ka, et on teinud suuri investeeringuid selleks, et ennast rahapesu eest kaitsta.

Browder mängis Danske Banki vastu esitatud süüdistustes võtmerolli. Tema tõendusmaterjali kasutatakse Taani suurima laenuandja kohtuasjas.

turundustreff koolitused

Tehisintellekt ja andmeanalüütika turunduses
Internetiturunduse asjatundja arenguprogramm
Internetiturundus algajatele
Growth hacking, CRO ja müük internetis

e-maili turundus
google adwords
kodulehe optimeerimine SEO
google analytics
reklaam facebookis
wordpress

www.turundustreff.ee

Võimsad fiiberlaserid.

Tuginedes LCG AJ seeria edule on Amada välja arendanud kolmanda põlvkonna fiiberlaserid, mille 3 kW moodulid on võimsaimad turul. Saadaval kuni **9kW resonaatorid**.

PAINUTUSPRESSID | LASERLÕIKEPINGID | REVOLVERSTANTSID | GILJOTIINID | LINTSAED
Helista +372 53 490 600 või saada e-kiri vahur@aider.ee

www.aider.ee

ÄRIPINDADE MÜÜK | ÜÜR | ARENDUS

TARVO TAVAST
Juhatuse liige

Gsm: +372 552 0931
E-post: tarvo@skanton.ee

www.skanton.ee

Wiru Uks Tallinn OÜ

Tel 50 44 798 ■ wu@wu.ee
Vaata lisaks **www.wu.ee**

GARAAŽIUKSED | VOLDIKUKSED | RULLUKSED
KVALITEETSELT JA HOOLEGA!

TANKITÖRJE

Ministeerium relvahanget ei uuri

Rahandusministeerium otsustas mitte alustada järelevalvemenetlust Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse tankitörjerelvade hanke üle.

KRISTJAN PRUUL
kristjan.pruul@aripaev.ee

Äripäev

“Ministeerium selgitas, et kuna rikkumist polnud veel toimunud (hankija ei olnud veel jõudnud teha otsust osta uuema generatsiooni LR2 tüüpi tankitörjeraketid), siis polnud ka alust järelevalvemenetluse algatamiseks,” kommenteeris hanketulemuse pärast ministeeriumi poole pöördunud Euroopa relvatootja MBDA Eesti esindaja Priit Latt advokaadibüroost PwC Legal.

MBDA tegi veebruari algul rahandusministeeriumile järelevalveteate, milles taotleti järelevalvemenetluse algatamist Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (RKIK) pikamaa tankitörjesüsteemi riigihanke kohta. Hankel mitte osalenud MBDA hinnangul oli hange selgelt suunatud ühele pakkujale, välistades teistel ettevõtjatel reaalse konkureerimise võimaluse.

Küll aga rõhutas Latt, et rahandusministeerium oli öelnud, et eriti taunitav on läbirääkimiste käigus riigihanke alusdokumentide muutmine nii, et muudatuse tulemusena oleks võinud muutuda riigihanke pakumuste esitamisele huvitatud olnud ettevõtjate ring, kuna see kahjustab riigihankeseaduses sätestatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse, võrdse kohtlemise ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtteid.

Ühtlasi ütles Lati hinnangul rahandusministeerium oma vastuses selgelt, et nõustub teate esitajaga osas, milles viimane väidab, et riigihanke alusdokumentides puudub tingimus, mis võimaldaks raketi LR asendada raketiga LR2.

Riigi esindajad PwC Legali tõlgendusega rahule ei jäänud. Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna juhataja Estella Põllu ütles Delfile, et rahandusministeeriumi riigihangete järelevalve juhtis järelevalvemenetlust alustamata jättes hankija tähelepanu asjaoludele, mida tuleb arvestada hankega edasi minemisel. See aga ei tähenda, et ministeerium taunib RKIK

▲ Hanke võitnud Eurospike'i Spike LR. FOTO: EUROSPIKE

korraldatud tankitörjesüsteemi riigihanke korraldust.

Keskus pole MBDA väidetega nõus

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus kinnitas, et on tankitörjehanget korraldades järginud rangelt seadust, ja lükkas ümber hankes osalemisest loobunud relvatootja MBDA väited, nagu oluks relvasüsteemi valimise ainsaks kriteeriumiks hind või oleks hindamisel oleva EuroSpike'i pakutava süsteemi kujul tegemist kehva relvasüsteemiga.

Eksitav on RKIK kommunikatsioonijuhi Ingrid Mühlingi sõnul ka arutelu laske- moona ehk raketite ostu üle, sest hanke objekt on relvasüsteem, mitte laskemoon

LR või selle uuem versioon LR2. “Väited, et Spike on kehv relvasüsteem ja tegemist on vanarauaga, on samuti eksitavad ning paljasõnalised,” vahendas Delfi.

MBDA hinnangul on juhtum tegelikult lihtne: RKIK korraldas hinnapõhise hanke, millega sisuliselt välistas lisaks MBDA-le ka mitu teist tootjat, kes pakuvad uuema generatsiooni relvastust ning seega ei saanud hinnapõhises konkurentsis osaleda. Seejärel oli RKIK eesmärk muuta hankemenetluse läbirääkimiste käigus hanketingimusi nii, et ta saaks osta ühelt eelistatud tootjalt (Eurospike) nende uuema põlvkonna relvastust väljaspool konkurentsi.

MBDA ei osalenud Lati sõnul vaidlusalu-

sel hankel, sest 20 aastat uuema tehnoloogia võimekus peegeldub ka selle hinnas. Ilmselt puudus eduväljavaade.

Küll aga oleks MBDA kindlasti huvitatud osalemisest reaalselt konkurentsi tagavate tingimustega hankel, kus Eesti riik hankib endale tänapäevast uuema generatsiooni relvastust.

Võttes arvesse rahandusministeeriumi seisukohti, ei näe MBDA, kuidas saaks RKIK osta vaidlusaluse hanke raames Eurospike'i uuema generatsiooni LR2 rakette. MBDA loodab, et kui Eesti riigil peaks selline huvi olema, siis korraldatakse selleks uus ja ausat konkurentsi soosiv riigihange, millel MBDA kindlasti ka osaleks.

LIHATÖÖSTUS

HKScan valmistub mõnda üksust müüma

Rakvere lihakombinaadi emafirma HKScan jätkab ka seda aastat kahjumis, millest pääsemiseks läheb ettevõtte juhi Tero Hemmilä sõnul vaja lisainvesteeringuid, kirjutas Kauppalehti.

“Kui äritegevuse parandamisest ei piisa, võib ettevõtte pöörduda omanike või rahastajate poole või kaaluda mõne äriüksuse müüki,” ütles HKScani tegevjuht Tero Hemmilä.

Rahastajate usaldus võlgades firma vastu tuleb tagasi alles siis, kui ettevõtte tulemus pöördu- dub positiivseks, arutles leht. Et-

tevõtte peaomanikul, 2000 liha- tootjat koondaval ühistul LSO pole raha, sest see sõltub täielikult HKScani makstavast dividendist, mida nüüd ei tule.

Kauppalehti kirjutas, et liha- tööstuse alal peetakse tõenäolis- seks, et HKScan peab mingi osa oma ärist müüma. Eeskuju an- nab siin Eestiski esindatud Atria, kes uurib kahjumliku Venemaa äri müügi võimalusi.

HKScan on oma Poola tege- vuse juba müünud ja rahagi ära kulutanud. Järel on Baltimaad, mis tähendab kahte tehist Ees- tis ja ühte Lätis, samuti Taani ja

Rootsi. Ostja võiks ju leida, aga kahjumid kahandavad hinda, kirjutab leht. Kõige vähem ra- ha saaks Taani broileritehase, kõige rohkem Rootsi Scani eest. Müügi võimalusi kaalutakse, aga protsess pole veel aktiivne.

Kodumaistest ostjatest tuleb Soome ärilehe hinnangul kõ- ne alla Atria, kes võiks näiteks Venemaa äri müügist saadava rahaga osta HKScani Balti äri. Rootsi Scan Atriale ei sobinud, lisas leht. Ettevõttele Danish Crown Scan meeldis, aga selle tehingu katkestasid HKScani rootslastest omanikud.

Hemmilä hoiab avatuna ka võimaluse, et HKScan ja Atria ühendavad oma tapamaja- ja lõikamisteenuse. “Ideena voi- malik, kui see aitab väikese ka- sumlikkusega lihavaldkonda ja konkurentsiamet seda lubab.”

Puudu paarikümmet miljonit

HKScan sai eelmisel aastal 47,5 miljonit eurot ärikahjumit, sel- lest 36 miljonit eurot langes Rauma kehvalt käivitunud broi- lerivabrikule. “Kogu energia on nüüd kassavoo positiivseks pöö- ramisel,” ütles Hemminen.

Kõige tähtsam asi on Rau-

ma broilerivabrik. Ettevõttes lä- heb liiga suur osa broilerist siia- maani jäätmeteks, selle muut- miseks on vaja lisainvestee- ringuid. Praegu uuritakse, kui palju. Spetsialistide hinnangul võib tehase rajamiseks juba ku- lunud 120 miljonile eurole juur- de tulla veel 20.

Hemmila kiirustab tagant ka organisatsiooni uuenda- mist. Soomes on tehaste tööta- jaskonda juba vähendatud. Järg on jõudnud teiste riikide kätte, sest Balti üksused ja Taani on sa- muti kahjumlikud.

Septembris algasid Rakvere

lihatööstuses ehitustööd, mil- le käigus laiendatakse prae- toodete osakonda ligi 2000 m² suuruse juurdeehitusega. Kokku investeerib HKScan sel aastal Rakvere praetoodete osa- konda 8 miljonit eurot.

HKScanil on Balti riikides kolm tootmisüksust. Eesti Rak- vere lihakombinaat, kus töötab 780 inimest, Tabasalu linnu- tööstuses töötab 190 inimest, li- saks kuulub Talleggile kümme- kond linnukasvatust. Lätis asub HKScani tootmisüksus Jelgavas ja seal saab tööd 115 inimest.

ÄRIPÄEV.EE

ENERGIA

Läti on valmis Vene elektrile tariife kehtestama

KRISTJAN PRUUL
kristjan.pruul@aripaev.ee

Läti valitsus on Baltikumi elektrituru kaitseks valmis kokku leppima piirkondlikes tariifides ning loodab seaduse vastu võtta veel selle aasta jooksul.

Juriidiline ja majanduslik analüüs näitas, et elektrikaubanduses kolmandate riikide ebavõrdse konkurentsi põhjustatud probleemide vastu oleks võimalik kehtestada kogu Baltikumis ühine piiriülene tariif, rääkis Läti valitsuse pressiesindaja Sabine Spurke.

Praegu Balti riikide seadused ühise tariifi kehtestamist ei võimalda, seega tuleb seaduseid muuta. Spurke sõnul on Läti valitsuskabinet kolmandate riikide impordile tariifi kehtestamise poolt ja valmis Balti partneritega ühises lähenemises kokku leppima. Seejärel oleks võimalik ka muudatused 2020. aasta 1. jaanuariks sisse viia, lisas Läti valitsuse pressiesindaja.

Odav elekter Kaliningradist

Äripäev kirjutas veebruari algul, et Balti riikide elektriturul on võimust võtnud odav Vene elekter, mille tootmisel CO₂ kvootidega arvestada ei tule. Venemaa ja Valgevene eksportisid elektribörsi Nord Pool piirkonda läbi Leedu ja Soome üle 13,3 teravatt-tunni elektrit. Eestis 2018. aasta elektritarbimine oli seejuures 8,7 teravatt-tundi.

Veebruaris lõppes küll 200 megavati jagu Vene elektriteostamine Leedu-Valgevene piiril, kuid lisaks tuleb odav elekter Baltikumi Kaliningradi piirkonnast, kuhu on viimasel ajal rajatud ohtralt gaasielektrijaaamu. "Valgevene kaudu ekspordi piiramine ei mõjutagi siinset turgu nii palju kui Kaliningrad," selgitas Äripäeva sõsarlehe Verslo Žiniose ajakirjanik Naglis Navakis.

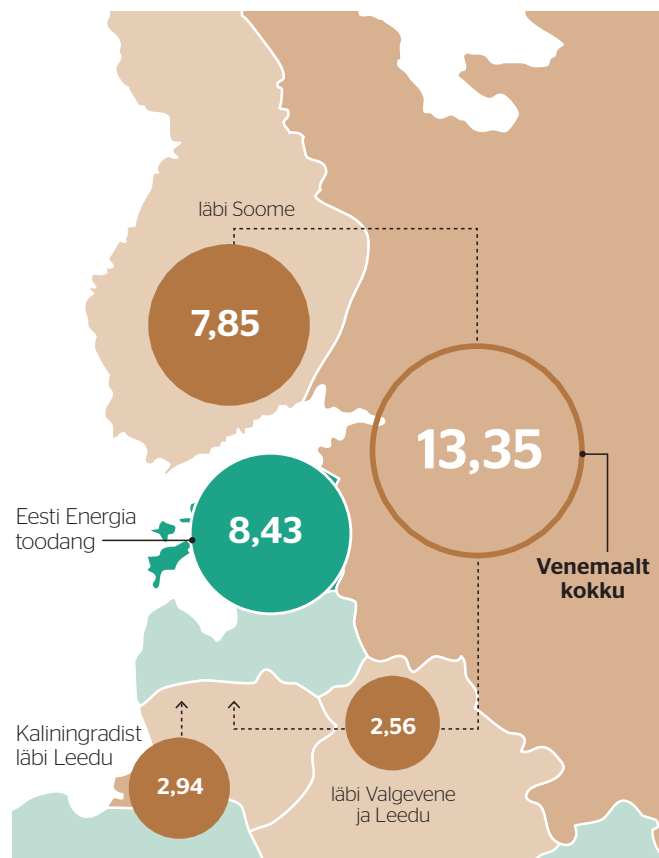
Ta märkis, et Kaliningradi gaasitarne toimivad Vene siseturu hindade tasemel. See tähendab, et elektrit toodetakse gaasist, mis maksab 60 dollarit 1000 kuupmeeter. Euroopasse impordib Venemaa gaasi hinnaga 200 dollarit 1000 kuupmeeter.

Kindlalt peaks olukord muutuma 2025. aastal, kui Baltikumi elektristüsteemid sünkroniseeritakse Mandri-Euroopa elektrivõrkudega. Selle järel raiutakse ühendused Venemaa piltlikult öeldes läbi, sest kui kahepoolne kaubandus puudub, siis pole põhjust lahti hoida piiri Vene elektrile siia poole.

VÕRDLU

Venemaa odava energia import poolteist korda suurem Eesti Energia toodangust

Venemaa energiaimport Eestisse teravatt-tundides

ALLIKAS: EESTI ENERGIA

LÜHIDALT

Euroopa autoturg alustas aastat langusega

Euroopa Liidu uute sõidautode turul jätkus eelmise aasta viimastel kuudel alanud langus ka alanud aasta jaanuaris, teatas Autode Müügi- ja Teenindusettevõtete Eesti Liit (AMTEL). Euroopa Liidu riikides müüdi jaanuaris veidi vähem kui 1,2 miljonit uut sõidautot, mida on eelmise aasta jaanuariga võrreldes 4,6% vähem. Müüginumbrid kahanesid kõigil suurematel turgudel – Saksamaal 1,4%, Prantsusmaal 1,1%, Suurbritannias 1,6%, Itaalias 7,5% ja Hispaanias 8%.

Balti riikidest jätkas üllatavalt tempokas tõus Leedu turul, kus müüdi uusi sõidautosid koguni 49% enam kui eelmise aasta jaanuaris. Sellega oli Leedu ka kõige suurem tõusja Euroopa Liidu riikide seas. Müük kasvas minimaalselt ka Lätis (0,7%), samas kui Eestis toimus 10,7% suurune langus. Eestis müüdi jaanuaris 2186 sõidautot, aasta varem läks kaubaks 2447 masinat.

Müük kasvas Leedu kõrval ka Rumeenias, seal 18,8 protsenti, Ungaris 9,2 protsenti, Portugalis 8,3 protsenti ja Kreekas 3,7 protsenti. Ülejäänud riikides tegi automüük vähikäiku.

Viru Keemia Grupi mõõnaaeg lõppes

Viru Keemia Grupi 2018. aasta auditeerimata puhaskasum oli 24,9 miljonit eurot. Viimati lõpetas ettevõtte majandusaasta puhaskasumis ölikriisi eelnenud 2014. aastal, teatas ettevõtte.

Kontserni müügitulu kasvas 30 protsenti võrra, 209 miljoni euroni. Kasumi ja käibe kasvu peamised põhjused olid nii paranenud turuolukord kui ka suurenenud tootmismahd, olulist mõju omas ka aktiivne töö kulude juhtimisel.

Kontserni tootmisüksused töötlesid aastaga 4,76 miljonit tonni põlevkivi (+10 protsenti), millest saadi üle 620 000 tonni põlevkiviõli-tooteid (+13 protsenti).

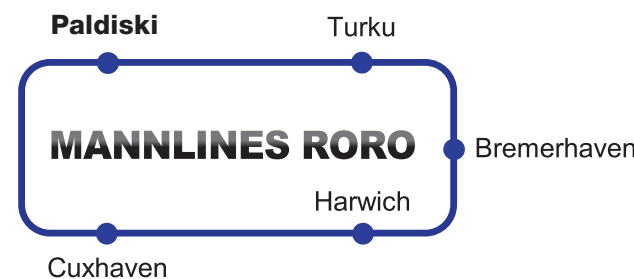
MANNLINES

Regulaarsed ro-ro-, saematerjali-, konteiner- ja projektveod

**INGLISMAA, BENELUXI, PRANTSUSMAA, SAKSAMAA IMPORT-EKSPORT
ROTTERDAM – TALLINN V.V. KONTEINERLIIN**

- Saematerjali transport Inglismaale, Hollandisse, Belgiasse
- Metsa-, ehitus- ja raskeveomasinate meretransport
- Ülemaailmne ro-ro-lüli läbi Bremerhaveni sadama Eestisse, Venemaale
- Inglismaa–Eesti kaubaveo transiitaeg kolm päeva
- Uksest ukseni transport

Broneerimine ja lisainfo:
Mann Lines OÜ

tel 679 1450
faks 679 1455

Rae põik 10
76806, Paldiski

mannlines@mannlines.ee
www.mannlines.com

Toetaja: **LHV**

klubihiin
30,50
tavahind 38,50

NARRATIIV JA NUMBRID

LUGUDE VÄÄRTUS ÄRIS

ASWATH DAMODARAN

Äripäeva raamatuklubi

pood.aripaev.ee/raamatud

Ettevõtja

Äripäeva
TEABEVARA

Vaata lähemalt veebist **teabevara.ee** või küsi lisa 667 0122

Ettevõtja teabevara põhiteemad on ettevõtte arenguetapid, välis- ja sisekeskkonna analüüs, strateegia koostamine ja elluviimine, organisatsiooni loomine, turundus, arengu kitsaskohad ja nendest ülesaamine, tegevjuhi palkamine ning tegevuse finantseerimine. Lisatud on juhtumikirjeldused.

Teabevara peatoimetaja on TÜ ettevõtluse õppetooli juhataja ja lektor **Mervi Raudsaar**. Kaasautorid on advokaadibüroo Cobalt vandeadvokaadid **Karina Paatsi** ja **Heili Haabu**.

klubihiin
30,50
tavahind 38,50

Patty McCord on
NETFLIXI
töökultuuri üks loojatest

JÕUD

Kuidas luua
vabadusest ja vastutusest
kantud töökultuuri

Patty McCord

Äripäeva raamatuklubi

pood.aripaev.ee/raamatud

MIS METSAS UUDIST?

**Metsandussektori
värsked uudised
iga päev!**

Anname ülevaate
metsa- ja puidutööstuse
tegemistest ning jagame
metsandusalast nõu
metsaomanikele.

 Metsamajandusuudised.ee

Toetajad

 EESTI TAIMENAKASVATUS

 LAND CREDIT

 HD Forest

 F.M.F.

 Timber.ee

 MÜHLBOCK

Vaata www.metsamajandusuudised.ee

Raamatupidamis- büroode konverents:

28. märts

Original Sokos Hotel Viru

KASUMLIK KASV 2019

- Kuidas efektiivsemalt tööd korraldada?
- Kuidas tagada töö järjepidevus?
- Kuidas võita kliente ning suurendada turgu?
- Kuidas eristuda?
- Kuidas jõuda käibekasvatajate TOP 3?

Vaata infot ja registreeri kohe!

pood.aripaev.ee/konverentsid

SOODUSHIND
25. veebruarini 2019

149 €

(178,80 € km-ga)
Täishind 199 eurot
(km-ga 238,80 eurot.

Korraldajad:

Raamatupidaja.ee **Äripäev**

**Standard
Books**
by excellent

Toetaja:

excellent

Viimane majandusdebatt

Kaja Kallas vs Jüri Ratas
Neljapäeval, 21.02
kell 13.00

Saatejuhid Igor Rõtov ja
Eliisa Matsalu

SEMINAR

19.03.2019

Park Inn
by Radisson
Central Tallinn

KUIDAS RIIGI IT-HANGETEL EDUKALT TOIME TULLA?

**IT-riigihangete praktilised küsimused: olulusringi kulud, raamlepingud
ja võimalus siduvate andmekaitse eeskirjade kasutamiseks**

Deloitte advokaat, kehtiva RHS-i kaasautor Kristiina Kaarna

Andmekaitse valdkonnast tuleb esitlusele ääretult praktiline käsitus Binding Corporate Rules kasutamise võimalustest.

RIK-i praktika IT-hangetega seoses

RIK hankespetsialist Katrina Kõivsaar

Milliseid IT-hankeid on teinud RIK, mh hindamiskriteeriumid, raamleping, vastavustingimused, CV-de küsimine. Miks ei ole senini kasutanud olulusringi kulusid hindamiskriteeriumina?

Rohkem infot ja registreerimine: <https://pood.aripaev.ee/kuidas-riigi-it-hangetel-edukalt-toime-tulla>

Soodushind 169 € (km-ga 202,80 €).

Kehtib kuni 04.03.2019

Äripäev

ITUudised.ee

Äripäeva
raadio

92,4

Ausalt ja kartmatult

järelkuulata
raadio.aripaev.ee

KOMMENTAAR

Maksuerandid on saatanast

Maksuerandite kaudu ei saa teha sotsiaalpoliitikat, sest need tekitavad hoopis ebavõrdsust juurde.

Ütleksin, et erandid on saatanast. Saatan on salakaval. Ja mis on igasuguste erandite põhihäda? Et ta loob pretседenti, mis sünnitab järgmisi erandeid. Ta justkui lahendab üksikprobleemi, aga tekitab alati mingisuguse uue, loob ebaõiglust, loob ootusi. Ja sellega murendatakse maksumüsteemi pikka aega, kui mõni selline erand järjekordselt läbi läheb.

Lehitsedes erakondade maksulubadusi, on üks populaarsemaid see, et inimeste tervisearendamist või siis ka otse sporditegevust lubavad kõik jälle maksuerandiga soodustada. Kindlasti ei ole spordile juurdepääs tegelikult maksude taga, see võib olla rajatiste taga. Seda probleemi tegelikult lahendatakse – ja juba on lahendatud, juba on seaduses kirjas – vales suunas. Aga vähe sellest, et siin on tervisega vähe ühist, minu tänane seisund kinnitab, et on äärmiselt rumal lubada maksumaksjal või eelarve real kinni maksta mingisuguseid maratone, väites, et see parandab tervist. Ei, see tekitab pigem uusi tervisekahjustusi. Programmid hiilgavad lubadustega seda ühte erandit laiendada. Miks siis ainult maratonipilet, siis peaksid kultuuripiletid ka maksumaksjate saama. Ja muidugi, kui kultuuripiletid saavad, siis võiks üldse igasugune enesearendamine saada maksumaksjate saad. Igasugused hobid ja meelelahutus oleks justkui riigi ja teiste maksumaksjate asi.

Spordieranditest saavad osa jõukamad

Sellistest mõnudest saavad osa ikkagi need, kellel raha juba on, mitte need, kellel on raha puudu, et hobi dega tegeleda. Ja loomulikult, kui asi on juba spordi peale läinud, siis kui ebaõiglaselt või diskrimineerivalt tegelikult ka sellist kehalist aktiivsust siin soositakse – soositakse riskantsemaid tegevusi, mitte kõige tervislikumaid, mis seisnevad minu poolt jalgutamises, terviseradade kasutamises, aga mitte ekstreemspordis ja jõusaalides.

Üldprintsip on, et eratarbimist, individuaalseid valikuid ei pea ega tohi muuta maksumaksja asjaks. Erandite üks saatan on see, et ta ahendab maksubaasi ja survestab riiki makse tõstma, aga maksumüsteemi üks põhiväärtus on, et maksumäär on võimalikult madalad ja maksubaas võimalikult lai. Peaksime ka majanduse rajama mitte eranditele, vaid loomulikele eelistele, kus kogutakse ühtlast ja võimalikult madala määraga maksu.

ALLIKAS: ETTEKANNE RIIGIKOGU 19.02.19 ISTUNGIL

JÜRGEN LIGI

riigikogu Reformierakonna fraktsiooni esimees

„On äärmiselt rumal lubada maksumaksjal kinni maksta mingisuguseid maratone, väites, et see parandab tervist. Ei, see tekitab pigem uusi tervisekahjustusi.

KOLUMN

Arstid vajavad nutikat IT-lahendust

Meditsiini IT-lahendused vajavad värsket lähenemist, sest süsteem on vananenud ja ebamugav, kokku pole lepitud nõudeid tarkvarale, riigi tasandil puudub terviklik juhtimine ja tähelepanu saavad üksikud projektid.

Eesti tervishoiupoliitika hoolitseb selle eest, et igal inimesel oleks perearst ja tervise-mure korral pöördutakse esmalt ikka perearstikeskusesse. Keskmiselt käib iga inimene perearsti juures kolm korda aastas. Perearsti roll ei ole tänapäeval enam tervise-mure lahendamine, vaid palju laiem: perearst on patsiendi tervise hoidja ja järjepidevuse tagaja, üha enam tuleb päevakorda ennetustegevus.

IT-lahendused peaks aitama

IT-lahenduste eesmärk ongi muuta arsti ja õe käed vabaks bürokraatlikest ja korduvatest tegevustest, et saaks rohkem keskenduda patsiendile ja tema tervise-muredele. Ka patsiendi elu on läinud tänu IT-lahendustele tunduvalt lihtsamaks, keegi ei kujuta enam ette, et retseptile või saatekirjale peab arsti juurde füüsiliselt järele minema. Kui patsient tuleb haiglast, siis perearst leiab info seal toimunu kohta enamasti tervise infosüsteemist ehk digiloost ja paberit polegi enam vaja.

Ka patsiendil on meditsiini digilahendustele üha suuremad nõudmised. Eeldatakse, et info liigub õigel ajal ja kiiresti ning arstid teevad koostööd digitaalselt.

Milline on aga tegelikkus, kui patsient perearsti juurde saabub? Tihtilugu kurdetakse, et arst ei vaata otsagi, istub kogu aeg arvutis. Arst teeb detektiivitööd oma tööprogrammis, pildipangas ja digiloos, et aru saada, mis patsiendiga toimunud on või kuidas ta määratud

REET LAIDOJA
Linnamõisa perearstikeskuse perearst

„Tööprogramm on kohmakas ja andmeid on ebamugav sisestada, sageli on sarnast andmestikku vaja sisestada korduvalt.

ravimeid võtab. Sageli on seda infot patsiendi käest lihtsam uuesti küsida kui digiloost informatsiooni üles leida.

Probleemid on kuhjunud

Digilugu on meil alates aastast 2009 ning juba praegu on perearstil patsiente, kelle tervise-lugude arv oma andmebaasis ületab saja piiri, lisaks eriarstide juures käimised. Mida rohkem patsiendi kohta andmeid koguneb, seda olulisemaks muutub nende korrastatus ja ülevaatlikkus. Ja siit hakkavadki perearsti probleemid.

Andmeid on raske leida ja patsiendi olulistest tervise-sündmustest pole teavitusi. Nii võib oluline info õigel ajal jääda märkamata. Päringud digiloost nõuavad aega ja palju infot on peidus liiga paljude klikkide taga. Patsiendist kor-raks parema ülevaate saamiseks kopeerib, kleebib ja seega dubleerib arst andmeid korduvalt. Tööprogramm on kohmakas ja andmeid on ebamugav sisestada, sageli on sarnast andmestikku vaja sisestada korduvalt.

Palju infot jõuab arsti-ni ebaturvalist kanalit pidi e-kirja teel või siis ebamugavalt krüpteeritult, kuna puuduvad tervishoiupoliitilised otsused selle info vahetamiseks digiloo kaudu. See tähendab näiteks seda, et kui arst, kelle nimele on info krüpteeritud, on haige või puhkusel, ei saa volitatud kolleegid patsienti aidata.

Riigil on paralleelseid süsteeme, mis omavahel ei ühildu, kuid millesse arstid sisestavad andmeid eraldi ja korduvalt.

Väga paljude perearstide käsutuses olevad andmed on vaid perearstikeskuse arvutis. See on suur turvarisk andmete säilimisele. Uue isikuandmete kaitse määruse ja kübarturvalisuse seadusega tahab riik perearstid sellest kohustusest

vabastada ja kehtestada lausa nõude, et patsientide andmed ei tohi enam olla perearsti arvutis, vaid peavad olema serveris teenusepakkuja, kellel on täidetud kokkulepitud turvalisuse nõuded.

Arstid tunnevad puudust patsiendi osast digiloo küljes. Patsiendiportaal on olemas ja seda vaadatakse, kuid aktiivse poolena saavad nad sisestada vaid autojuhi tervisetöendi jaoks tervisedeklaratsiooni. Infoportaalina on see üpris ki ebamugav keskkond. Oleks palju teavet, mille sisestamisega saaksid patsiendid kaasa aidata oma tervise jälgimisele ja koostööle arstiga.

Tervikpilt on puudu

Selline olukord on tekkinud, kuna riigi tasandil puudub terviklik meditsiini IT-lahendus-te juhtimine, tähelepanu saavad üksikud projektid, kuid nende seostamine jääb puudulikuks. Samuti puuduvad tarkvarale kirjeldatud ja kokkulepitud nõuded.

Perearstide tarkvara arendajaid on Eesti turul kolm ning nad on kujunenud ajalooliselt – digimeditsiini algusaastatel üheksakümnendate lõpus oli vaja hakata haigekassale arveid esitama elektroonselt ja selleks töötati välja digilahendus vastava programmi kaudu. Hiljem on seda programmi täiendatud ka muude võimalustega, kuid lahendus on siiski üle kümne aasta vana.

Arst peab jääma arstiks ega saa olla IT-arendaja, kuid ainult koos arstiga saab katta talle sobiva digitaalse töölaua. Arstid loodavad IT-lahenduste loomisse rohkem kaasatud olla, kuid mõistame, et peame ka omavahel kokku leppima, mida töölaual näha soovime.

ARTIKKEL ON VALMINUD ETTEKANDE PÕHJAL KONVERENTSIL „IT-LAHENDUSTE RAVI VÕI RAVI IT-LAHENDUSTEGA“, 08.02.19

EDUKAS EESTI

Teeme Eestist rahamaailma pealinna

Kirjutame seadusesse punkti, mis ütleb, et börsil noteeritud ettevõtte aktsiakapital ei saa mitte kunagi maksta firma omakapitalist vähem, ja elavdame sellega nii kodubörsi, majandust kui ka sillutame teed rahvusvahelistele suurfirmadele.

Olgem ausad, Eesti riik asub praegu teelahkmel: kas viirelda vaesuses samamoodi nagu praegu või ehitada valmis Rail Baltic, hakata kaevandama Pandiveres fosforiiti ning supelda rikkuses ja kullas, kuid sellega meie imeline kodumaine loodus rikkuda. On selge, et Eesti peab edasi liikumiseks tegema midagi väga uut ja utoopilist. Täpselt samasugune utoopia on idee, mis näeb ette, et börsil noteeritud ettevõtete aktsia hind ei saa olla odavam, kui on seda firma omakapital.

Kui Tallinna börsil sellised reeglid kehtestada, siis oleksime maailmas esimesed ja ai-

TOOMAS REISALU
OU Sajandi Lugu
juhatuse liige

„On selge, et Eesti peab edasi liikumiseks tegema midagi väga uut ja utoopilist.

ARTIKKEL ILMUB ADVOKAADIBÜROO COBALT, EESTI GAASI, HARJU ELEKTRI, SILBERAUTO, TALLINNA KAUBAMAJA JA ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

nulaadset. Samas elavdab see meie kodubörsi, lisaks saavad börsifirmade aktsionärid ka-

sutada aktsiaid laenude tagatisena, kartmata, et ühel hetkel kutsub pank nende laenu tagasi ja müüb tagatiseks olevad aktsiad rämpshinnaga maha, kuid laen jääb ikkagi üles.

Suurfirmad tagavad julgeoleku

Sellist tekiks ettevõtjatel vaba raha ja kindlustunne, et teha uusi investeeringuid. Samuti võib juhtuda, et rahvusvahelised suurfirmad (Apple, Google, Amazon) noteerivad ennast just meie börsil, ikka selleks, et enda aktsionäride osalust kindlustada ja enda väärtust õiglasel tasemel hoida ning kindlustada. Viimane on igale börsifirmale suur väljakutse.

Lihtsustatult tähendab idee seda, et kui börsil noteeritud ettevõtte omakapital on reaalselt väärt 100 miljonit eurot, siis ei saa juhtuda sellist olukorda, kus majanduskriis või mis tahes olukord tekitab situatsiooni, et ettevõtte börsi-

väärtus langeb alla 100 miljoni euro. Olgu tegemist majanduskriisi, spekulantide tekitatud psühholoogilise müügi-surve või mis tahes majandusliku situatsiooniga – ettevõtte väärtus ei langeks alla 100 miljoni euro.

Kui lisame siia Eesti ainulaadse e-residentsuse, siis võib juhtuda, et need kaks asja koos teevad Eestist lõpuks midagi Šveitsi-taolist.

Kui Eestis toimetavad kümned miljardiettevõtted, kas siis mõni riigipea tuleks selle peale, et meid rünnata? Või jätkame teise nurga alt, kas nende korporatsioonide asukohariikide riigipead laseks meid rünnata? Seega kindlustaks selline areng Eesti julgeoleku igaveseks.

Ühe utoopilise ja unikaalse seadusemuudatusega tabaksime terve kärbseparva ja muudaksime enda pea kohal oleva õhu igas mõttes ohuvabaks.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:

e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:

e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:

e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:

www.aripaev.ee/tellimine

Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Äripäeva tooted ja teenused:
pood.aripaev.ee
Äripäeva raadio: raadio.aripaev.ee

Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse. pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Ametnike siidkinnasteta mööduvõtt Danske pärast

Finantsinspeksiooni õppetund Danske rahapesujuhtumist on, et jõudu tuleb vajaduse korral kasutada aukartuseta ja õigel ajal.

Finantsinspeksioon otsustas Danskega suheldes siidkindad käest heita ning keelas teispäeval tehtud ettekirjutusega pangafiliali tegevuse Eestis. Pank peab oma tegevuse Eestis lõpetama kaheksa kuu jooksul ning arvestama seejuures praeguste klientide huve.

Äripäeva hinnangul on tore, et finantsinspeksioon lõpuks oma muskli üles leidis, kuid selline jõuline käitumine hulk aega pärast pangas toimunud rikkumiste lõppemist ja pangapoolset tuha pähe raputamist mõjub hilinenud kättemaksuna.

Jõuline sekkumine oleks olnud kindlasti põhjendatud 2014. aastal, kui inspeksioon leidis, et Danske panga siinses filiaalis on aset leidnud rahapesuvastaste reeglite suures mahus ja kaua kestnud süsteemne rikkumine. Siis aga piirduti sisuliselt üksnes näpuviibutusega. Küllap oli põhjuseks meie finantsinspektorite teatud aukartus suure välismaise panga ees ning lootus, et raskemad otsused teevad ära Taani kolleegid.

Nüüdseks ei ole sellest aukartusest enam midagi järele jäänud. Vastupidi: oma teispäevases avalduses süüdistab finantsinspeksiooni juhatuse esimees Kilvar Kessler päritoluriigi järelevalvet Dans-

ke panga siidkinnastes kohtlemises. Kessleri kinnitusele reageeris meie finantsinspeksioon ka minevikus Eesti ja Taani riigi asutustest ainsana Danske panga tegevusele. Taani finantsinspeksiooni juht Jesper Berg soovust kinnitas möödunud aasta lõpul Taani parlamendikomisjoni ees, et Danske panga Eesti filiaali järelevalve eest peab vastutama Eesti finantsinspeksioon, kuna rahapesu oli üksnes siinses filiaali probleem ning mujal pangas see levinud ei olnud. Rahapesumasin on nüüdseks ehk küll töö lõpetanud, ent küsimus, kes on süüdi, ootab endiselt vastust.

Kes saab kliendid?

Euroopa pangandusjärelevalve alustaski esmaspäeval ametlikku uurimist, kas Eesti ja Taani pangandusjärelevalve on seoses Danske rahapesujuhtumiga rikkunud Euroopa Liidu seadust. Teispäevane Eesti finantsinspeksiooni ettekirjutus Danske panga filiaali tegevuse keelamiseks pärast seda, kui pank on ise teatanud, et valmis-tub siinselt turult lahkuma, mõjub seetõttu pigem ametnike soovina oma mainet päästa ning taanlastele koht kätte näidata. Keeruline on Danske siinses filiaali te-

gevuse keelamise puhul rääkida uute rikkumiste takistamisest või klientide huvide kaitsmisest. Pangal oli Eestis 2018. aasta lõpu seisuga ligi 14 700 hoiustajast klienti ning 12 300 laenuklienti. Ametnike omavahelise mööduvõtu juures on aga kõige olulisem just küsimus, mis neist saab.

Finantsinspeksiooni teatel peab Danske Bank filiaali laenulepingud kaheksa kuu jooksul üle andma kas mõnele teisele Eestis tegutsemisõigust omavale sõltumatu pangale või leidma mõne muu seadusliku lahenduse. Tegelikult on Danske siinses laenuportfell turul saadaval ilmselt juba mullu kevadest. Toona Äripäevaga suhelnud pankade esindajad laenu üle võtmise vastu suurt huvi üles ei näidanud. Nüüd on tingimused ilmselt soodsamad.

Danske rahapesujuhtumist on kõigil kindlasti palju õppida. Finantsinspeksioonile on oluline õppetund, et jõudu tuleb vajaduse korral kasutada aukartuseta ja õigel ajal. Seekord kasutati seda selgelt liiga hilja.

LOE ÄRIPÄEVAST

Kaanelugu "Agoonia lõpeb" tänases lehes lk 4-6

REPLIIK

Mitte aktsiiside häälestus, vaid nullfaasi eelarve

Eesti maksutulu tuleb 7 protsendilt ettevõtetest ja me peame mõtlema, millises keskkonnas on need ettevõtted, kellelt me ootame kasvu.

Üle 80 protsendi maksuabast, millest Eesti riik ennast iga-aastaselt toidab, tuleb ettevõtete maksutulust – eraetevõttest. Maksutulude kasv saab tulla ainult majanduskasvust.

Olulised numbrid, millele tahaks tähelepanu pöörata: 7 protsenti Eesti tööandjatest ehk 7000 ettevõtet maksab 93 protsenti kogu maksutulust.

JAAN PUUSAAG
töoandjate keskkliidu
volikogu liige

» Süsteem peaks olema lihtne, peaks olema läbi mõeldud ja arutatud pikk plaan.

67 protsenti kõigist töötajatest töötab selle 7000 töoandja juures. Umbes 1 protsent ettevõtetest ehk 1000 ettevõtet maksab umbes 65 protsenti kogu maksutulust. See on väga oluline taustsüsteem ja igasugune peenhäälestus aktsiiside siiasinna liigutamisega ei mõjuta nii palju, kui mõjutab selle 7 protsendi kasvatamine näiteks 8 protsendile. See peaks olema meie suund ja teravik.

Meie ootus on, et maksukoormus ei tohiks tõusta kindlasti. Me ootame vigade parandust: oleme seisukohal, et tulu-

maksuvaba miinimum tuleks ühtlustada kõigile, minna tagasi lihtsa ja arusaadava süsteemi juurde. Süsteem peaks olema lihtne, peaks olema läbi mõeldud ja arutatud pikk plaan, vastutustundlik kestlik eelarvepoliitika, nullfaasi eelarve. Seni on toimunud igasugune eelarve arutelu plussmiinus süsteemis, et kui palju me eelmisest perioodist saame maha võtta, kui palju juurde panna, kas me püsime selles graafikus. Tuleks teha reset ja aru saada, mis on üldse vajalik.

ALLIKAS: KÕNE RIIGIKOGUS 19.02.19

PlasmaPro

Uus fiiberlaser 6 kW

www.plasmapro.ee

LASERLÕIKUS
PLASMALÕIKUS
GAASILÕIKUS
PAINUTUS

Staadioni 2, Paikuse | Plaadi 1, Pärnu
info@plasmapro.ee | www.plasmapro.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

TULEMUSED

Novaturase kasum kukkus kolmandiku võrra

Vähem kui aasta tagasi börsile tulnud Leedu reisikorraldusfirma Novaturase tegevuskulud kasvasid aastaga ligi viiendiku ja puhaskasum kahanes 34 protsenti, teatas ettevõtte eilses börsiteates.

ANU LILL
anu.lill@aripaev.ee

Äripäev

Novaturas, mis tegutseb nii Balti kui ka Valgevene turul, teenindas 2018. aasta jooksul kokku 305 660 klienti, mis on 31% rohkem kui 2017. aastal. Kuidas siis tulemus nii kehv sai tulla?

Ettevõtte toob põhjustena esile, et ebatavaliselt kuuma ja kuiva suve tõttu langes kõigis kolmes Balti riigis huvi välisreisi vastu. Milleks lennata Türgi, kui sul on ka kodus Türgi saun olemas. Kuum ilm püsis kogu juunis, juulis ja augustis, vähendades oluliselt nõudlust väljaminevate reisi järel. See mõjutas viimase hetke hindu ja kuna reisifirma oli sunnitud nõudluse stimuleerimiseks hindu alla laskma, siis ühtlasi vähenes sellega ka kasumlikkus.

Suvekuumusest langetatud hindade mõju oli neljandas kvartalis väiksem, kuid lennupartneriks oleva väikeettevõtja Small Planet Airlinesi finantsraskuste tõttu pidi Novaturas leidma Leedu turu jaoks uue lennunduspartneri. Lennunduspartneri vahetus tekitas 0,4 miljonit euro suuruse kulu, mis mõjutas lennunduskulude kasvu tõttu negatiivselt kvartali tulemusi.

Novaturase kaudu saab nüüd ka Kuubale

Peamine toode on Novaturasel endiselt lennupaketireisid, sealjuures kõige populaarsemad sihtkohad on suveperioodil Türgi, Kreeka ja Bulgaaria ning talvehooajal Egiptus. Iga hooaja jooksul püüab firma turule tuua uusi sihtkohti või taas leida varasemate aastate populaarseid sihtkohti. 2018. aasta suvel lisati Tuneesia ning 2018.-2019. aasta talvehooajaks Jordaania ja Kuuba. Kõigi

VÕRDLU

Esialgne tähelelend börsil kiskus oktoobri keskel kiiva

Muutus võrreldes eelmise aasta aprilli algusega, protsentides

ALLIKAS: THOMSON REUTERS

181,8

miljonit eurot oli mullu Novaturase käive, IV kvartalis teeniti sellest 41,5 miljonit. Aastaga kasvatati käivet 29%.

5,4

miljonit eurot oli turismifirma mullune puhaskasum, IV kvartalis jääd 0,2 miljoniga miinusesse.

suuremate sihtkohtade reisijate arv kasvas aruandeperioodi jooksul.

Müük kasvas rohkem kui kulud

Teenindatud klientide arv kasvas kõigil lähetturgudel, kus Novaturas tegutseb. Suurim oli kasv Valgevenes, kus klientide arv kahekordistus. Samas ei sõideta mitte Valgevenest, vaid ettevõtte müüb oma Leedu tooteid Valgevene agentuuride kaudu. Leedu turg kasvas aasta jooksul 30% ning Läti ja Eesti turg kumbki 31%.

Reisijate arvu kasv oli kõige suurem lennupakettide puhul – 31%, teiste toodete ehk peamiselt tellimislendude piletite puhul 29%. Novaturase lennupileteid müüakse reisibüroode kaudu ning büroode osakaal ettevõtte müügitegevuses suurenes 1,8 protsendipunkti võrra, 72,7 protsendini, samuti kasvas pisut veebimüügi osakaal. Ettevõtte

te lanseeris juunis veebilehe uue versiooni kõigis riikides, kus tegutseti.

Et tegevuskulude kasv oli müügitulude kasvust väiksem, võimaldas see efektiivsemalt tegutseda ning kahjumlikkust vähendada. Otseturunduskulud olid 0,8% neljanda kvartali ja 0,7% kogu aasta müügitulust, mis oli sarnane 2017. aasta korrigeerimisperioodide tasemega. Palgad ja muud tasud kasvasid aastases võrdluses 4%, vähenesid aga neljandas kvartalis eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes 10%.

Kui välja arvata komisjonitasude ja ühekordsete kulutuste mõju, kasvasid tegevuskulud 2018. aastal 2017. aastaga võrreldes 1% ja neljandas kvartalis isegi 11%. Ühekordsed kulud, mis tekkisid peamiselt ettevõtte börsile mineku ja Leedu lennunduspartneri pankrotiga, moodustasid 887 000 eurot.

PANGANDUS

HSBC: meie kliendid on Brexiti pärast meeleheitel

MAIT KRAUN
kaasautor

HSBC neljanda kvartali kasum oli oodatust väiksem, sest finantsturgudel olid ebastabiilsed ning USA-Hiina kaubandussõda ja Brexiti seotud ebakindlus survestasid panku.

Briti panga aktsia on täna langenud Londoni börsil 4,36 protsenti, 634,75 naelani. Ettevõtte teatas, et eelmise aasta lõpus kasvasid kulud tuludest kiiremini ning see pani kasumi surve alla. Kliendid otsustasid

165

miljonit dollarit olid HSBC Brexiti seotud kulud eelmise aasta neljandas kvartalis.

sid finantsturgude volatiilsuse tõttu ootele jääda, mis mõjutas kõikide üksuste tulemusi. Terve aasta kasum ulatus 12,6 miljardi dollarini, analüütikud ootasid kasumiks 13,71 miljardit dollarit.

Kehv aasta lõpp

HSBC tegevjuht John Flint ütles, et pangal läks sügisel hästi, aga käive kukkus ära novembris. "Kehvem kasuminumber oli suuresti neljanda kvartali probleem," nentis ta ja lisas, et 2019.

aastat alustati fundamentaalselt teisest punktist.

Pank teatas, et Brexiti seotud kulud ulatusid neljandas kvartalis 165 miljoni dollarini. Flint ütles, et pank on Brexiti valmis, aga ebakindlus on ettevõtete investeeringuid edasi lükanud ning kliendid "otsivad meeleheitlikult" kindlustunnet.

Terve aasta käive tõusis 5 protsenti, 53,78 miljardi dollarini. Ka neljanda kvartali käive kasvas, samas oli mitme üksuse müügitulu languses.

KAUBANDUS

Walmarti tulemused panid aktsia tõusma

Walmarti eelmise kvartali tulemused olid oodatust paremad ning ettevõtte e-kaubanduse müük kasvas lausa 43 protsenti, vahendab CNBC.

Ettevõtte teatas, et jätab selle aasta müügiprognnoosi samaks. Tegevjuht Doug McMilloni sõnul oli majanduskeskkond soodne ning see on aidanud Walmartil käivet ja turuosa suurendada.

Walmarti aktsia tõusis pärast tulemuste teatamist New Yorgi börsi celturul ligi 5 protsenti.

Ettevõtte kasum aktsia koh-

ta (kohandatud) oli 1,41 dollarit, analüütikud ootasid kasumiks 1,33 dollarit. Käive tõusis 138,79 miljardi dollarini, analüütikud ootasid 138,65 miljardi dollarini. 31. jaanuaril lõppenud kvartalis kasvas Walmarti puhaskasum 3,69 miljardi dollarini (1,27 dollarit aktsia kohta). Eelmise aasta samal ajal ulatus puhaskasum 0,73 dollarini aktsia kohta.

Väga hästi läks Walmarti e-kaubandusel, mille müük suurenes neljandas kvartalis lausa 43 protsenti.

ÄRIPÄEV.EE

▲ **Novaturas valiti Balti börsil 2018 aasta kõige tähelepanuväärsemaks börsidebüüdiks** Leedu firmadest, pildil ettevõtte uus juht **Audrone Keinyte**.
FOTO: NOVATURAS

Kogukulud, sealhulgas komisjonitasud, kasvasid aastaga 13% ja neljandas kvartalis 1%. 2018. aasta septembris uuendas ettevõtte oma arvelduskrediiti lepingut, mis kehtib kuni 2020 aasta lõpuni.

Segadused juhtkonnaga

Kuu aega tagasi toimus ettevõttes juhivaetus ja lahkus pikaajaline juht Linas Aldonis, kelle asemele asus jaanuaris Audrone Keinyte, saades ühtlasi ka ettevõtte Eesti haru ehk Novatours OÜ juhatusse.

Novatours OÜ juhiga olid pikemat aega segased lood. 2017. aasta septembris lahkus kauane tegevjuht Andree Uustal ettevõttest tüluga – nimelt väitis ta, et Novatoursi Eesti üksuses tehakse ebaselgeid tehinguid ja firma rahaline seis on kahtlane.

Novatoursi kinnitusel olid kõik need väited alusetud.

TAUST Ligi aasta IPOst

Novaturas tuli börsile eelmise aasta märtsis.

Avaliku pakkumise koguväärtus oli 22,1 miljonit eurot. Esialgu loodeti 53 miljonit euro suurust IPOt.

Aktsiaid pakuti Poola, Leedu ja Eesti investoritele. Väärtpabereid said osta ka valitud institutsionaalsed välisinvestorid.

Aktsia märkimishind oli 10,5 eurot. Eelmise aasta teises pooles tegi aktsia läbi suure kukkumise. 2019. aasta algusest on hind 4% tõusnud ja kaupleb praegu 8,35 euro tasemel.

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,75	2,00	2,25		500

Inbank AS Niine 11, 10414 Tallinn, www.inbank.ee

BALTI ETTEVÕTETE EMITEERITUD VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	lunastamine	kupongi-määr	intressi-maksed	nominaal, €	emissiooni-maht, €	kauplemis-koht
Creditstar	EE3300111517	1.06.2019	8,00%	kvartaalne	1 000	1 000 000	-
Creditstar	EE3300111533	1.06.2020	11,00%	kvartaalne	1 000	25 000 000	-
Storent Investments	LV0000802304	30.06.2020	8,00%	kvartaalne	100	10 000 000	Riia börs
Endover Aurora Nova	EE3300111582	14.12.2020	11,00%	kvartaalne	100	10 500 000	-
Endover Fabrik	EE3300111491	17.10.2020	11,00%	kvartaalne	100	7 500 000	-
luteCredit Europe All	EE3300111442	15.02.2021	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000	-
Creditstar	EE3300111525	1.06.2021	12,00%	kvartaalne	1 000	10 000 000	-
PlusPlus Capital	EE3300111509	31.08.2021	10,00%	kvartaalne	100	5 000 000	-
Magnetic MRO	EE3300111608	21.12.2021	8,00%	kvartaalne	100	8 000 000	-
Mainor Ülemiste	EE3300111343	5.04.2023	5,50%	kord poolaastas	100	10 000 000	First North

Tabel on esitatud turuülevaate andmiseks ja ei ole kasitletav väärtpaberite pakumiseks.

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 230, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

REKLAAM

REKLAAM

REDGATE
CAPITAL

Äripäev

Tunned huvi logistika- ja tööstussektori vastu?
Oled õppimis- ja analüüsivõimeline ega karda pingelist tööd?
Oskad ja tahad juhtida projekte?
Näitad initsiatiivi ja pakud välja uusi ideid?
Oled täpne ja pead lugu tähtaegadest?
Julged suhelda ja luua uusi kontakte?

Tule Äripäeva teemaveebide tööstusuudised.ee ja logistikauudised.ee konverentside korraldajaks

Saad korraldada logistika- ja tööstussektori otsustajatele olulisi seminare ja konverentse:

- aidad koostada logistika ja tööstuse sündmuste programme;
- jälgid ja aidad koostada projektide eelarveid;
- räägid läbi esinejatega ja koostööpartneritega;
- annad panuse müügitöösse;
- teed tihedat koostööd mõlema teemaveebi juhiga.

Omalt poolt pakume:

- põnevat ja väärtustloovat tööd;
- võimalust suhelda sektori otsustajate ja juhtidega;
- palju arendavaid seminare, konverentse ja koolitusi;
- tuttuut ja vinget kontorit Tallinna kesklinnas;
- toredaid kolleege ja ühisüritusi;
- ja muidugi head töötasu.

Kui tundsid end seda töökuulutust lugedes ära, siis anna endast märku!

CV-d ja palgasoovi koos motivatsioonikirjaga ootame **4. märtsiks** aadressil harro.puusild@aripaev.ee.
Lisainfo: Harro Puusild, Äripäeva tööstuse ja logistika segmendi juht, 5193 5524

Äripäev AS palub kandidaatidel tutvuda Äripäev AS privaatsustingimustega pöörates erilist tähelepanu osale, mis puudutab tööle kandideerija isikuandmete töötlemist. CV saatmisega annab kandideerija nõusoleku, et Äripäev AS võib teostada taustauuringu ning võtta ühendust kandidaadi eelmiste tööandjatega soovitusel saamiseks.

Tööstusuudised.ee

Logistikauudised.ee

29.03.2019

Katrin Riisalu

€ **400 €** (km-ga 480 €)
360 €/in (km-ga 432 €)
2 või enam osaleja registreerimisel
Kehtib kuni 25.02.2019
Tavahind: 439 € (km-ga 526,80 €)

Ostujuhtimine kaubanduses

Olulised ostutegevused, mis tagavad
edu igale kaubandusettevõttele

Info ja registreerimine: **Äripäeva Akadeemia** | tel: **667 0439** | e-post: akadeemia@aripaev.ee | akadeemia.aripaev.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Häbi, ühis- rahastusportaalid!

Portaalide arendatud süsteem on unarusse jäetud.

Paar aastat tagasi rõõmustasid viis Eesti ühisrahastusportaali ühiselt! Koos FinanceEstonia ja advokaadibüroo Deloitte Legaliga töötati välja ühisrahastuse Hea Tava, mille eesmärk oli portaalide tegevuse läbipaistvuse suurendamine.

Ühelt poolt sooviti ju pehmemat reguleerimist, et riigil ei tuleks mõttesse ühisrahastuse liiga karm piitsutamine. See hirm on aga pävakorrrast maas, sest tänaseks on ühisrahastuse Hea Tava 2018 määrgise saanud vaid Crowdestate OÜ.

Suutsin esimese hooga kokku lugeda vähemalt 13 Eesti sugemetega ühisrahastusportaali. Tegelikult on pilt keerulisem, sest näiteks IUVO Grupp OÜ on küll Eestis registreeritud, kuid omanikud ja tegevus käib Bulgaarias. Samuti on Mintos kasutanud mitmel juhul Eesti osaühingut investeerimistegevuses.

Portaale palju, Hea Tava määrgiseid vähe

Ometigi olen üllatunud, et algselt viie portaali tahtest alguse saanud Hea Tava on praeguseks sisuliselt maha kantud. Hea Tava täielikk ebaõnnestumist näitab seegi, et FinanceEstonia ühisrahastuse suuna juht on Fundwise'i tegevjuht Henri Laupmaa.

Oli ju Fundwise üks viiest portaalist, kes esimesel aastal Hea Tava määrgise sai, kuid täna pole uuendatud määrgisest enam sooja ega külma. Veelgi enam, praegu presenteerib Fundwise Hea Tava 2017. aasta määrgist oma veebilehel, jättes mulje, et nad vastavad ikka Hea Tava tingimustele.

Samamoodi võib Hea Tava 2017 määrgise leida Estateguru portaalist. Investly ja Bondora puhul viiteid ei leia ning Crowdestate'i puhul on suure otsimise tulemusel võimalik leida ilus Hea Tava logo, aga pildile klõpsates jõuab üldse mingisuguse raamatupidamisbüroo veebilehele.

Kas pole enam oluline?

Lugesin isegi Hea Tava põhimõtted läbi ja ausalt öelda ei jäänud sealt midagi vä-

» Tekitab imestust, miks väljatöötatud kvaliteedi-määrgis on lihtsalt kapile tolmu koguma jäetud.

TASUB TEADA
Vaid üks portaal sai Hea Tava määrgise ka mullu

Hea Tava määrgisega ühisrahastusportaalid

2017
Crowdestate OÜ
Bondora Capital OÜ
Investly Holding OÜ
Estateguru OÜ
Fundwise OÜ
2018
Crowdestate OÜ

ga erinevat silma sellest, mida portaalid praegu juba järgima peaksid. Seda enam tekitab imestust, miks väljatöötatud kvaliteedimäärgis on lihtsalt kapile tolmu koguma jäetud.

Kas on asi selles, et ühisrahastuse investoritele ei ole Hea Tava oluline? Või on Hea Tava taotlemine lihtsalt üks bürokraatlik kadaliip, mis kõigele lisaks maksab korraliku summa raha ja pole mõtet maksta asja eest, mida nagunii tehakse?

Nüüd jalad kõhu alt välja

Hea Tava 2019 määrgist võib juba taotleda. Tahaksin loota, et minu suurt murekirja loevad kõigi ühisrahastusportaalide juhtkonnad ja võtavad vaevaks oma tegevust läbipaistvamaks muuta. Seda enam, et Hea Tava on ühisrahastusportaalide välja pakutud initsiatiiv.

Kuigi määrgis ainuüksi ei tähenda midagi, siis annab ta mulle kui investorile veendumuse, et portaal on oma tegevuse läbi mõelnud ja suudab kinnitada oma tegevuse kooskõla ühisrahastuse parimate praktikatega.

Võib ju määrgisest ilmagi jääda, kui selgub, et portaali tegevus oodatule tegelikult ei vasta. Aga kellele sellisest hääbipostist kasu oleks?

Niisiis, ruttu-ruttu Hea Tava määrgiseid taotlema!

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

-0,25%

väärtus 312 509,23 eurot
67% aktsiad / 19% raha / 12% võlakirjad / 2% ühisrahastus

Ryanair	1,9
EFTEN Real Estate Fund III	0,3
Facebook	0,2
Tallinna Sadam	0,14
Baltic Horizon	0,0
Apranga	0,0
Tallink	0,0
Apple	-0,1
Microsoft	-0,1
Berkshire Hathaway	-0,2
EWZ	-0,3
Altria	-0,7
Equinor	-0,95
Lerøy Seafood	-1,2
LHV	-1,4

Viimased tehingud

Ostis 12. veebruaril 483 LHV Grupi aktsiat hinnaga 10,80 eurot aktsia kohta. Tehingusumma oli 5216,40 € ja tehingutasu 5,22 €. **Ostis** 29. jaanuaril 517 LHV Grupi aktsiat hinnaga 10,15 eurot aktsia kohta. Tehingusumma oli 5247,55 € ja tehingutasu 5,25 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee.

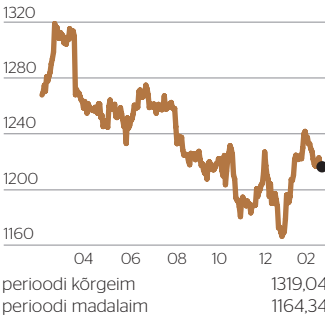
OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1218,54

-0,35% ▼

ENERGIA

Total siseneb
tuuleenergia ärisse

Prantsuse naftahiid Total teatas, et osaleb koos kahe teise firmaga oma esimesel avamere tuulepargi rajamise pakkumisel. Total ühendab jõud Taani taastuvenergia firmaga Ørsted ja Belgia firmaga Elicio, firmad sõlmis eelnevalt välja Prantsuse energeetika järelevalveamet. Kolme firma ühispakkumine tehakse kuni 600 MW elektrienergia tootmise võimsusega Dunkirki tuulepargi rajamiseks.

“Totali osalemine pakkumises on vastavuses meie strateegiaga arendada madala süsihappegaasi väljalaskega elektrienergia tootmise äri Euroopas,” ütles Totali gaasi-, taastuvenergia ja elektrienergia divisjoni juht Philippe Sauquet. Dunkirki tuulepargi rajamisest võitja peaks avalikustama 2019. aasta keskel, tuulepark peaks käiku minema 2022. aastal. 2018. aastal teatas Prantsusmaa ökoloogilise siirde minister Francois de Rugy, et Prantsusmaa kuus esimest avamere tuuleparki saavad riigi toetust kokku üle 20 miljardi euro.

PANE TÄHELE

LHV tegi ettepaneku maksta dividendi 21 senti aktsia kohta.

Kaevandusfirma BHP suurendas 2018. aasta teisel poolaastal kasumit 87 protsendi võrra.

USA Raytheon sai AÜEs 1,5 miljardi dollari suuruse relvalepingu.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	19.02	Värvilised metallid	18.02
USD			
Nafta IPE, bbl	66,17	Alumiinium LME	1866
Nafta NYMEX, bbl	55,76	Vask LME	6265
Mootoribensiin, t	578	Plii LME	2025
Diislikütus, t	623,75	Nikkel LME	12485
Kerge kütteõli, t	611,5	Tina LME	21140
Masuut (1% väävel), t	402	Tsink LME	2647,5
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,656		
Põllumajandus	19.02	Väärismetallid	19.02
nael = 453,59 g			
Kohv NYBOT, USc/nael	96,95	Kuld COMEX	1335,28
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	358,7	Plaatina NYMEX	811,77
Kakao NYBOT, USD/t	2330	Palladium NYMEX	1480
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	165,55	Hõbe COMEX	15,882
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	363,75		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,589	Singapuri dollar	SGD	1,534
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,871
Hiina juaan	CNY	7,651	Šveitsi frank	CHF	1,135
Hongkongi dollar	HKD	8,888	Taani kroon	DKK	7,461
India ruupia	INR	80,76	Tai baat	THB	35,312
Jaapani jeen	JPY	125,28	Tšehhi kroon	CZK	25,71
Kanada dollar	CAD	1,502	Türgi liir	TRY	6,007
Korea won	KRW	1274,79	Ungari forint	HUF	317,88
Norra kroon	NOK	9,732	USA dollar	USD	1,133
Poola zlot	PLN	4,331	Bitcoin/USD	USD	3949,65
Rumeenia leu	RON	4,746			

EUR/SEK ▲
10,570

EUR/RUB ▲
74,921

BÖRS

Tallinn

19.02

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,100	-5,17	8980	34,0	2,2%	0,76	0,9%
Baltic Horizon Fund	1,325	0,00	0	8,9	-	-	7,0%
Baltika	0,174	0,58	20	-9,5	-17,8%	2,02	0,0%
EFTEN Real Estate Fund III	17,55	0,29	580	12,4			3,9%
Ekspress Grupp	0,970	0,00	580	37,3	1,5%	0,57	7,2%
Harju Elekter	5,000	0,00	2490	40,9	3,1%	1,33	4,8%
LHV Group	10,750	-1,38	92040	10,5	18,5%	1,82	1,5%
Merko Ehitus	9,750	-0,51	201750	8,4	15,0%	1,38	10,3%
Nordecon	1,010	2,02	910	24,8	4,1%	0,98	5,9%
PRFoods	0,610	0,00	0	15,6	6,1%	0,98	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,480	-6,33	15470	25,6	4,0%	0,86	0,0%
Silvano FG	2,500	0,40	8340	7,8	31,6%	8,03	7,6%
Skano Group	0,450	0,00	0	-2,7	-20,2%	0,62	0,0%
Tallink Grupp	1,020	0,00	31250	15,0	5,6%	0,80	2,9%
Tallinna Sadam	2,118	0,140	31520	28,2	4,516	1,551	
Tallinna Vesi	10,250	0,00	3670	23,6	9,4%	1,63	3,5%
Tin Kaubamaja	9,020	0,00	329330	11,9	17,2%	1,628	7,0%
Trigon PD	0,510	0,00	0	-0,2	-654,4%	1,27	0,0%

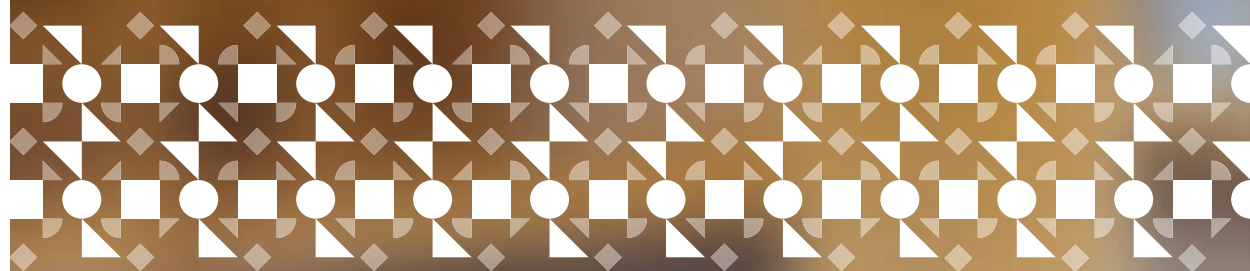
Riia

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutuss eelms, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindeks	8.04	-0.25	7.0	0.6	1.861
Latvijas Gaze	10.2	0	15.2	1.3	-
Olainfarm	7.2	0	8.7	1.0	2.917
SAF Tehnika	2.8	0		0.9	0

Nordecon ▲
+2,02%

Pro Kapital Grupp ▼
-6,33%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised ja turuülevaade:
www.aripaev.ee/investor

AUDENTES
ERAKOOL

Alanud on vastuvõtt rahvusvahelisse gümnaasiumiõppesse!

Rahvusvahelise IB Diploma programmi järgi õppides kujundab noor oma õppeplaani ise, valides 13 õppeaine hulgast välja kuus. Isiklik õppeplan võimaldab õpilasel keskenduda suunale, mis teda kõige enam huvitab.

Vaata lähemalt:
audentes.ee/ib.

Eesti suurimate
pankade
PARIM INTRESS

Tulge kõik!

Parim **hoiuse intress** meilt nii era- kui ärikliendile.
Vaata lähemalt coopbank.ee

coop | Pank

Enne lepingu sõlmimist soovitame tutvuda finantsteenuse tingimustega ning vajadusel pidada nõu spetsialistiga.